

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 19, årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 11. september 2025

– Matvaremilliardærene utnytter borgernes behov for mat til egen økonomisk vinning

Kommentar s. 3

**SOSIOLOG OG
TIDLIGERE RAPPER
GAR VIRALT**

Nyhet s. 10 – 11

**FULL KOK PÅ
VALGVAKENE:**

– Enorme mengder øl

Nyhet s. 4 – 5

**I KJØLVANNET AV
DRAPET PÅ TAMIMA:**

**Minoriteter
føler på frykt**

Nyhet s. 10 – 11

**Universitetsorkesteret
har snittalder på 49 år:**

**NYE STUDENTER
NEKTES ADGANG**

Nyhet s. 8 – 9

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Idun Kjøl Wiig**
idun.wiig@gmail.com 974 17 414

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

Fotosjef: **Adrian Heggem Misfjord**

Desksjef: **Ida Fjeld**

Nettredaktør: **Oscar Alexander Undahl**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Kløvfjell**

Deskjournalist: **Freyja Eikrem Ims**

Korrektursjef: **Selma Flood**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

For mye gulrot, for lite pisk

Idun Kjøl Wiig,
Ansvarlig redaktør

Rødgrønn side ble seier-herrene ved årets stortingsvalg, og det er mye takket være Miljøpartiet De Grønne (MDG). Partiet kom endelig over den berømte sperregrensa på fire prosent, og er med det på vippen mellom venstre- og høyresiden.

Uten Miljøpartiet var det tilnærmet dødt løp mellom de to politiske motpartene, med 80 stortingsmandater for høyresiden og 81 til venstresiden. Dermed kan mye tyde på at MDG har lyktes med å bli uvurderlig for et rødgrønt flertall, noe de har brukt store deler av sine ressurser i valgkampen på å fronte. Ifølge Klassekampen førte MDGs oppfordring om taktisk stemming til velgerflukt fra Sosialistisk Venstreparti, og mye tyder på at det har blitt en realitet.

I seiersrus på egen valgvake sa MDGs nestleder Ingrid Liland

til NRK at de viktigste sakene for dem er klima, natur og solidaritet. I etterkant av valgkampen er det betimelig å stille seg spørsmålet om dette fortsatt stemmer? Tar man en rask titt på partiets Instagram-profil, må man lete for å finne innlegg om klima og miljø. Majoriteten handler om utenrikspolitikk, eller om å stemme

Når selv Miljøpartiet har innsett at klimapolitikk ikke lenger er sexy, ser det mørkt ut for en rødgrønn regjering

taktisk. Liland selv gikk så langt som å forsøke å endre navnet sitt til Ingrid «Sperregrensa» Liland, noe hun (heldigvis?) ikke fikk tilatelse til.

Nå som MDG har mulighet til å få reell innflytelse og muligens regjeringsmakt, kan vi stole på at de faktisk kommer til å kjempe klimaets sak? Når selv Miljøpar-

tiet har innsett at klimapolitikk ikke lenger er sexy, ser det mørkt ut for en rødgrønn regjering. Arbeiderpartiet har på sin side vist at de ikke ønsker å prioritere grønn politikk, for eksempel ved å ønske å utvikle norsk olje- og gassproduksjon. Hva kan MDG da stille opp med i forhandlinger med Arbeiderpartiet, når de allerede har spilt bort sitt viktigste kort?

Gulroten har fulgt med MDG gjennom hele valgkampen – i partilederdebatter, på stands og nå senest fra scenen på partiets valgvake. Så gjenstår spørsmålet om de klarer å legge fra seg gulroten og ta fram pishen i forhandlingene. Det er ikke så sikkert.

Nå sitter vi med mange ubesvarte spørsmål. Men vi får virkelig ikke håpe at Arild Hermstad og resten av MDG har ofret miljøet i håpet om regjeringsmakt.

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

Arkivaren

2G eller Giske 2.0?

I 2001 var diskusjonen om hvor mye studentestøtta skal være i forhold til folketrygdens grunnbeløp (den hellige G!) fortsatt like aktuell som i dag. Det var på den tida da Trond Giske var utdanningsminister og troen på heltidsstudenten fortsatt var i live. Men uten midler kan ingen heltidsstudent leve. Både Norsk Studentunion (NSU) og Studentparlamentet ønsket at studentene skulle få et beløp «tilsvarende to ganger folketrygdens grunnbeløp» for å realisere heltidsstudenten, og nektet derfor å diskutere med Giske før han ga «løfter om bedre studiefinansiering». Men kanskje er 2025 året for både Giskes og heltidsstudentens comeback?

Universitas, 17.01.2001

Barn på boks

Mange mener mye om hvordan våre små etterfølgere skal oppdras for å best passe den verden de skal leve i. I 1981 kunne Universitas melde at «hedning, parnepsykolog, radikal atferdsanalytiker» og far Arol G. Karlson hadde funnet løsningen på hva han mente var en optimalisert form for barneoppdragelse: «Ni måneder gamle Per Gladmann Sørheim er Norges første 'baby in the box'». I trekvart år har han sovet og oppholdt seg mye av tida naken i en 'Skinner-boks' – et spesialbygd spebarnsrom med regulert temperatur og luftfuktighet.» Faren mente selv at «hud- og kroppskontaktens betydning er overdrevet voldsomt i dag». Mon tro hvorfor disse glassburene ikke brukes oftere på dagens babyer...

Universitas, 29.09.1981

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studensamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Vilferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Høyresidens selvmotsigende markedspolitik

Når høyresiden i norsk politikk snakker om hvor viktig den private sektoren er for samfunnets utvikling, tror jeg de glemmer at en god privat sektor trenger flere konkurrenter, ikke få vinnere.

Markedsmakt

Kajsa Ettrup Lilledalen,
journalist i Universitas

Når blokkene i politikken diskuterer skatt og forvaltning, er partienes ideelle maktfordeling enkel å få øye på: Der venstresiden ønsker at penger fra fellesskapet skal komme tilbake til samfunnet gjennom staten, ønsker høyresiden mindre statlig styring, større privat sektor og mer «individuell frihet».

Høyresiden er glade i å rette pekefingeren mot Arbeiderparti-regjeringen når de vil blande seg inn i privat sektor – som om det er gitt at det private markedet fungerer optimalt. Norgesgruppen, et selskap med stor dominans over dagligvarebransjen, som også nylig har kjøpt opp Vitusapotek (slik at de også har en betydelig posisjon i apotekbransjen), viser hvordan markedet kan se ut dersom staten ikke regulerer konkurransen. Det blir et næringsliv bestående av få konkurrenter med mye innflytelse og dårligere vilkår for kundene.

Grunnleggeren av samfunnsøkonomien, Adam Smith, understreket dette. Han pre-

siserte viktigheten av handel for samfunnets utvikling og velstand, fordi konkurranse medfører effektivitet og innovasjon. Han mente også at uten regulering vil det oppstå monopoler og prissamarbeid. Ved monopoldannelse vil selskapene på toppen ha

Matvaremilliardærene utnytter borgernes behov for mat til egen økonomisk vinning

kontroll over prisene, nettopp fordi de ikke trenger å konkurrere om kundene, og en effekt av dette er et redusert tilbud i butikkene.

Jeg ser verdien i å ha flere aktører på banen i privat sektor. Derfor er det fint at vi har institusjoner som Konkurransetilsynet, som jobber for å sikre et fungerende marked. Likevel, og på tross av dette, mener jeg at dagligvarebransjen er et eksempel på at

noen markeder ikke er regulert tilstrekkelig.

Norgesgruppen har blitt anklaget og dømt for prissamarbeid blant kjedene de eier og med konkurrentene Coop og Rema 1000. Tilfellet var at de uten risiko kunne heve prisene og innhente mye profitt. Nettopp i tråd med Smiths teori ser vi at fordi konkurransen i dagligvarebransjen er sterkt svekket, får Norgesgruppen, som er den største aktøren, enorm markeds makt. I første halvår i 2025 hadde Norgesgruppen en omsetning på 60,4 milliarder kroner. Dette er en økning på 5,6 prosent fra samme periode i fjor.

Høyresiden snakker høyt om konkurranse nettopp fordi det skal bidra til bedriftsmangfold og innovasjon, og da igjen økt velstand og utvikling for hele samfunnet. De er samtidig for at Norgesgruppen

skal regjere i dagligvare-oligopolet. Framskrittspartiet og Høyre mottok til og med betydelige pengesummer fra Norgesgruppen før valget. Høres det ikke litt motstridende ut?

Konkurransen de blå partiene fremmer er ikke reell. Markedskampen fungerer nå slik at noen få bedrifter får et jerngrep om en bransje, og eierne av disse bedriftene får

makt til å støtte politiske partier som fremmer deres posisjon. Det blir en maktubalanse i samfunnet.

Frelsesarmeens fattigdomsbarometer viser at fire av seks nordmenn kutter ned på matkjøp på grunn av økonomien. Tall fra Samfunnsøkonomisk analyse viser at studenter har dårligere kjøpekraft enn for 20 år siden. I Thomas Seltzer sin nye dokumentarserie *Den norske fattigdommen* møter vi arbeidende fattige, personer med fulltidjobb som likevel er fattige. Disse blir det stadig flere av.

Matvaremilliardærene utnytter borger-
nes behov for mat for egen økonomisk vin-
ning. Det er uakseptabelt, og absurd. Man
kan spørre seg hvorfor høyresiden, som er
så opptatt av en velfungerende privat sek-
tor, ikke retter flere tiltak mot markedsmak-
tene?

Et optimalt marked vil være et marked med flere tilbudsaktører på banen, der økt konkurranse om kundene resulterer i lavere priser. Et slikt marked trenger at staten griper inn slik at dynamikken og mangfoldet opprettholdes. Dersom det bare er én eller noen få leverandører med i spillet, vil disse ha markedsmonopol og kunne bestemme prisene selv, nettopp fordi kundene ikke har andre alternativer.

Denne utviklingen kan bli et demokratisk problem, fordi penger og markeds kontroll fører til makt. Dagligvarebransjen er en indikator på at noen sektorer nå ikke bare handler om pris og utvalg, men om overtak, urettferdighet og penger.

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

Samarbeider med israelsk universitet

I februar i fjor vedtok styret ved Oslomet at de ikke skulle inngå nye institusjonelle samarbeid med universiteter i Israel. Halvannet år senere deltar universitetet nå i et EU-prosjekt mellom sju europeiske universiteter, i tillegg til en rekke partnere. En av partnerne er Universitetet i Haifa, noe som har fått ansatte ved Oslomet til å reagere.

«Prosjektet hevder å fremme 'sosial inkludering' og folkehelse gjennom digitale løsninger, samtidig som Israel har ødelagt nær sagt all infrastruktur på Gazastripen, med

gjentatte målrettede angrep mot sykehus og helsearbeidere» skriver 150 ansatte i et leserinnlegg i Khrono, som mener det burde være en selvfølge å unngå samarbeid med institusjoner som aktivt støtter opp om folkemord på palestinere.

Ifølge rektor ved Oslomet, Christen Krogh, har ikke Oslomet signert avtale med Universitetet i Haifa. De visste heller ikke at universitetet var partner i prosjektet, og har nå kontaktet lederen for EU-prosjektet for videre vurdering av saken.

ALA.

POLITISK SEIERSRUS:

– Nå blir det full fest

Det var full kok på valgvakene til stortingsvalgets seierherrer mandag kveld. Universitas stakk innom for å ta tempen på feiringen.

Stortingsvalget

Tekst Ada Louise Andreassen, Beate Bjella, Emil Kvebæk Øvretveit, Herman Osnes Opdal, Oscar Alexander Undahl og Idun Kjøl Wiig
Foto Adrian Heggem Misfjord og Eiril Nås Høistad

– Nå skal jeg begynne å drikke.

Det sier Agnes Nærland Viljugrein (28) til Universitas kort tid etter at resultatet til stortingsvalget ble kjent mandag kveld. Arbeiderpartipolitikeren har gode grunner til å feire: Hun har blitt valgt inn som fast stortingsrepresentant for Oslo de neste fire årene.

Ingen plan B

Arbeiderpartiet (Ap) ble seierherrene i årets stortingsvalg, med 28,1 prosent oppslutning. Dermed ble det et rødgrønt flertall og fire nye år for statsminister Jonas Gahr Støre.

På Folkets hus er spenningen til å ta og føle på før de første prognosene tikker inn. Når tallet lyser opp på skjermen, bryter salen ut i jubel. «Fire nye år!» runger mellom veggene.

I forkant av valgkveldens første prognoser hadde Viljugrein en god magefølelse.

– Det er superspennende, men jeg tør liksom ikke å være sikker på noe, sier Viljugrein.

– Har du noe plan hvis det ikke går veien?

– Nei, da aner jeg ikke hva jeg skal drive med. Det får jeg finne ut av.

FpU-leder på Stortinget

Også Fremskrittspartiet (Frp) hadde grunn til å feire: Fremskrittspartiet gjorde sitt beste valg i partiets historie. Ungdomspartileder Simen Velle (25) er i godt humør når Universitas møter ham

på Frps valgwake på Hotel Bristol: I likhet med Viljugrein er han også sikret stortingsplass de neste fire årene.

Etter valgkampen er han en blanding mellom brisen og sliten. Mest sliten, konstaterer Velle overfor Universitas, men understreker at han jobber med å få opp brisenhetsnivået.

– Dere lander på 24 prosent. Det er Frps beste valg noensinne. Hvordan føles det?

– Hvis dette går inn, så er det en god kveld. Jeg skal ikke lyve.

Om noen få strakser kommer Frps partileder Sylvi Listhaug. Velle har en følelse av at hun er i godt humør, forteller han til Universitas.

– Er det da festen begynner?

– Ja, det er nok fort det, sier Velle.

Bryter hvit måned

Arbeiderpartiets Viljugrein har lagt valgkampen bak seg, men beskriver ukene som lange og intense.

– Særlig på sosiale medier. Men jeg føler at vi i Arbeiderpartiet i hvert fall har fått snakka om politikk, sier hun og legger til:

– Det tror jeg har lønt seg.

Men nå kan Tøyen-jenta senke skuldrene. Ryktene sier at dette er kvelden hun bryter sin hvite måned.

– I kveld blir det full fest.

Tiktok-fenomenet Snorre Rein er også i slaget denne kvelden. Han har gått viralt med venstresidepolitikk de siste ukene, og fått titalls tusen følgere på sosiale medier. Han

Nå skal vi finne et sted som har enorme mengder øl

Gaute Børstad Skjervø, leder i AUF

FIRE NYE ÅR: Da de første prognosene tikket inn klokka ni, tok det ikke lang tid før Aps valgwake utviklet seg til en folkefest.

HISTORISK: Fremskrittspartiet gjorde sitt beste valg i partiets historie, og FpU-leder Simen Velle er sikret plass på Stortinget.

Leser for å publisere

Unge forskere leser mer for å publisere enn for læring, melder Khrono. Professor emeritus Terje Hillesund ved Universitetet i Stavanger undersøkte lesevanene til unge forskere i 2009 og 2022. I 2009 var forskerne veldig opptatt av å lese for å forstå og lære. I 2022 leste forskerne det som var relevant å bruke i sin egen tekst eller artikkel. Man kan ta en doktorgrad i dag uten å

ha lest en hel bok, sier Hillesund til Khrono. Han forteller om en utvikling der motivasjonen for å lese har gått fra et ønske om å lære til et ønske om å finne referanser eller passasjer å bruke til eget prosjekt. Videre forteller Hillerud at flere av de han har intervjuet mener det er feil utvikling, men at presset for å publisere overskygger ønsket om å fordype seg i stoffet. ALA.

Personopplysninger på avveie

Mandag denne uka opplevde flere brukere av Studentweb og Søknadsweb å få opp andres brukersider, og dermed tilgang på personlig informasjon om brukeren. Dette inkluderte fullt navn, telefonnummer, e-postadresse, hvilke emner studenten er meldt opp til, status for semesterregistrering og semesteravgift, informasjon om politiattest og vaksinasjonsattest. Problemene skyldtes en feil i driftsoppset-

tet til tjenestene, opplyser Åshild Berg-Tesdal til VG. Berg-Tesdal er kommunikasjonssjef i leverandøren Sikt som drifter tjenestene. Sikt arbeider med å kartlegge omfanget, men de vet ennå ikke hvor mange studenter som ble rammet av feilen.

ALA.

PARTIVETERANEN: Carl I. Hagen er på plass på Frps valgveke.

KAMPEN FORTSETTER: – Vi skal bli det ledende opposisjonspartiet med stor kraft, forteller Frp-leder Sylvi Listhaug.

er til stede under Aps valgveke.
– Jeg føler meg veldig bra. Jeg gjør det, forteller Rein til Universitas og fortsetter:

I 2029 skal Arbeiderpartiet ut, og Fremskrittspartiet skal inn

Sylvi Listhaug, leder for Frp

– Ap på 28 prosent og Venstre under sperregrensen. Jeg tror vi ser det at Venstre-velgere ikke vil ha et Frp på 24 prosent som samarbeidspartner. Det er helt uaktuelt.

Vellykka strategi

Tilbake på Hotel Bristol er det fremdeles full rulle hos Frp. Partiet blir det største borgerlige partiet, nest størst etter Arbeiderpartiet, og gjør seg klare for en ny periode i opposisjon.

– Jeg er så glad. Det er helt fantastisk, sier Frps partileder, Sylvi

Listhaug, til Universitas.

– Det ble dessverre ikke statsministerpost på deg. Var det riktig strategi å i praksis fremme deg selv som statsministerkandidat før valget?

– Jeg vil absolutt si at vår strategi har vært vellykka. Vi har altså mer enn doble oppslutninga i dette stortingsvalget. Vi får den største stortingsgruppen i partiets historie. Vi skal bli det ledende opposisjonspartiet med stor kraft de neste fire årene, sier Listhaug.

Men partilederen understreker at én viktig oppgave gjenstår:

– I 2029 skal Arbeiderpartiet ut, og Fremskrittspartiet skal inn, konstaterer Listhaug.

Fornøyd partikjempe

Også partiveteran Carl I. Hagen har tatt turen til Hotel Bristol denne valgnatta. Han har plantet seg godt i en stol med kona Eli Hagen ved sin side, og begge er iført matchende kongeblå dress. Da det første valgresultatet ble kjent, felte både mann og hustru noen glederåser.

– Carl I. Hagen, du var leder av Fremskrittspartiet i 28 år–

– Nei, jeg var formann i Fremskrittspartiet. Formann i Fremskrittspartiet i 28 år.

– ...hvis dette blir valgresultatene, så er det Fremskrittspartiets beste resultat. Hvordan føles det?

– Det føles veldig bra. Forhåndsstemmene regnet jeg med å være veldig gode, men hvis vi kommer på 40 representanter, så

vil det være ny rekord.

– Da har du all grunn til å være fornøyd.

– Ja, jeg er fornøyd.

Et comeback for historieboekene

Utover kvelden går det fra valgveke til folkefest på Youngstorget. Åge Aleksandersens «Levva livet!» dunder gjennom høytalerne, det klirres i ølflasker, politikerne roper slagord og danser. På tampen av valgveken får Universitas fatt på en fornøyd Gaute Børstad Skjervø.

– Det er rett og slett et comeback for historieboekene, sier AUF-lederen om Aps valgseier.

Lokalet begynner å tømme seg, men skal man tro Skjervø, ender ikke kvelden der.

– Nå skal vi finne et sted som har enorme mengder øl, og feire.

Trygghet for klima lommeboka – studie

Den yngre generasjonen har vært ettertraktet i årets valgkamp. Men hva syns de unge selv om valgresultatet?

Stortingsvalget

Tekst Mille Kolbergstrud Espeland
Foto Sigrid Ewing

Før valget ble Fremskrittspartiet (Frp) målt som det største partiet blant studenter, med 25,4 prosent oppslutning. Skolevalget ga også en sterk indikasjon på at unge så ut til å foretrekke Frp. Etter forhåndsstemming på Blindern og BI er bildet et annet: Arbeiderpartiet (Ap) topper med 21,6 prosent, mens Frp havner på 7. plass med 6,6 prosent. På BI Nydalen topper Ap med 24,3 prosent. Universitas har snakket med fire studenter om deres perspektiver på valget og hva de håper vil skje på Stortinget fremover.

Et «rosablått» parti

Leder for Forening for alle konservative studenter (FAKS), Herman Tinius Lauenborg Winther (24), mener Høyre er valgets egentlige taper.

– De har mistet grepet om mange borgerlige velgere og fremstår mer som et «rosablått parti», vanskelig å skille fra Ap, sier han.

– Frp kan nå dominere alene som det ene store høyrepartiet, og det kan bære dem inn i regjeringssposisjon ved neste valg.

Når det gjelder selve valgkampen, beskriver han den som snever.

– Høyresiden har snakket om formuesskatt, venstresiden har snakket om Israel. For vanlige folk er ikke dette saker de kjenner på i hverdagen, sier Winther. Han mener i stedet at småbarnsfamiliers økonomi, kvalitet i skolen og trygghet i gatene er de viktigste temaene for konservative velgere. Det er også nettopp disse verdiene som fikk ham til å stemme Kristelig Folkeparti (KrF) denne gangen.

– KrF står tydeligere i slike verdispørsmål enn både Høyre og Frp, sier han, og legger til at han ser partiet som avgjørende for å sikre en reell borgerlig profil.

Han er likevel ikke overrasket over at mange unge, særlig unge menn, trekkes mot Frp.

BORGERLIG: Herman Tinius Lauenborg Winther (24) mener vanlige borgere tenker mer på familiepoltikk og trygghet i gatene enn formuesskatt og Israel-debatt.

– Frp tar opp saker unge bryr seg om innen invandring og prisøkninger. Venstresiden avfeier ofte problemer innen trygghet og økonomi. Det skaper en politisk oppvåkning.

Winther tror at nå som kvinner og menn har blitt så likestilte i samfunnet, spesielt økonomisk, blir Frps politikk mer relevant også for kvinner.

– Før har det vært en naturlov at flere gutter går til høyre og jenter går til venstre, flirer han. For de neste fire årene håper han høyresiden bruker opposisjonsmakten klokt.

– Jeg håper Høyre tar et oppgjør med at de tar for gitt at de er styringspartiet. Og jeg håper at blokkpolitikken blir mindre rigid, at partier kan åpne mer

for samarbeid på tvers.

Stopp oljeleting!

– Det var både en enorm lettelse, og samtidig utrolig stressende, sier jusstudent Gina Gylver (24) fra Den Grønne Studentbevegelse om valgresultatet.

– Lettelse fordi rødgrønn side fikk flertall, og fordi Miljøpartiet De Grønne (MDG) kom over sperregrensa. Det viser at velgerne er opptatt av klima, selv om det forsvant i valgkampen. Men stressende å se at Frp er Norges nest største parti.

Hun beskriver valgresultatet som et bra utfall for klima og miljø, men langt fra perfekt.

– Arbeiderpartiet prøver seg på en ja-takk-begge-deler-politikk med både olje og klima. Hver

gang vi har tatt et skritt i riktig retning, har det vært fordi Ap har blitt dratt dit av miljøpartiene og

Høyresiden har snakket om formuesskatt, venstresiden har snakket om Israel

Herman Tinius Lauenborg Winther (24), leder for Forening for alle konservative studenter

sivilsamfunnet.

Gylver forteller at hun frykter at

VERDIER: For meg handler politikk om menneskeverdet – fra unnfangelse til naturlig død, sier Ingveig Reilstad (26).

Ap kan inngå kompromisser med Frp, Høyre og Senterpartiet i klimasaker.

For henne er det tre hjertesaker som blir særlig viktige de neste årene: å stanse letingen etter olje, å hindre gruvedrift på havbunnen, og å stoppe sjødeponi i norske fjorder.

– Det er helt sjukt at vi i 2025 fortsatt leter etter olje, og at Norge fortsatt tillater dumping av gruveavfall i sjøen. Politikerne har nå en mulighet til å sette ned foten, sier hun, og legger til at den rekordstore valgdeltakelsen viser at mange tar demokratiet på alvor.

– Jeg håper flere studenter nå vil engasjere seg for å gjøre regjeringen så grønn som mulig.

eller for enter om valget

KLIMA: For Gina Gylver (24) var lettelsen stor da MDG kom over sperregrensen – men frykten for Frp henger igjen.

PALESTINA: For Jihad Al-mahdi (28) er det viktigst at oljefondet trekkes ut av selskaper som investerer i folkemord.

Stemmer for menneskeverdet

– Jeg håpet på et borgerlig flertall, så resultatet var litt skuffende, sier lederen for Oslo Kristelige Studentlag, Ingveig Reilstad (26).

– Men jeg er veldig fornøyd med at KrF kom over sperregrensa, siden jeg stemte på dem. Det var stas.

Reilstad skulle gjerne ha sett at KrF fikk enda høyere oppslutning, men mener likevel partiet har klart å vise at de fortsatt har en viktig stemme og plass i norsk politikk.

– For meg handler politikk om menneskeverdet – fra unnfangelse til naturlig død. Det har en ukrenkelig verdi, sier Reilstad bestemt. Hun trekker også fram familiepolitikken som en sentral grunn til at hun stemte KrF.

– Vi kan ikke bare snakke om at befolkningen i Norge må øke hvis vi ikke har konkrete tiltak. KrF har en tydelig og konkret familiepolitikk som jeg mener er veldig bra.

Når hun ser på valgresultatet generelt, oppfatter Reilstad at mange unge trekkes i to ulike retninger.

– At Frp fikk så stor oppslutning viser en konservativ bølge. Samtidig tror jeg mye av venstresidens oppslutning handler om internasjonal politikk, som Midt-østen og Ukraina, og om økonomiske spørsmål som ulikhet og formuesskatt.

Reilstad forteller at hun synes det er oppmuntrende å se at flere bryr seg og deltar politisk, både i hennes miljø og andre steder.

Samtidig kommer hun med en oppfordring til medstudenter.

– Jeg håper vi tør å gå dypere inn i spørsmålene, og skape are-

tina, ble håpefull da rødgrønn side fikk flertall, men også overrasket.

– Jeg synes det er trist at populisme har blitt så sterkt i Norge. At

Arbeiderpartiet prøver seg på en ja-takk-begge-deler-politikk

Gina Gylver (24), medlem av Den Grønne Studentbevegelse

naer for samtale på tvers av politiske ståsteder. Det gjør oss bedre sammen, også når vi er uenige.

En populistisk dreining

Jihad Al-mahdi (28), studentparlamentariker for Solidaritetslista og medlem av Studenter for Pales-

saker som innvandring og formuesskatt rettet mot bestemte grupper har fått så stor plass, mens saker som miljø, skole og bolig havner i bakgrunnen.

For ham er Palestina den klart viktigste saken. Han forteller at han er misfornøyd med partienes

faktiske handlinger i konflikten, og føler de har brukt saken litt for valgkamp. Han håper det nye Stortinget vil gjøre mer for Palestina.

– Norge skal ikke ha noen involvering i folkemordet i Gaza. Oljefondet må trekkes ut av selskaper som investerer i okkupasjonen.

Han peker på at både Sosialistisk Venstreparti, Rødt og MDG har lovet å prioritere dette.

– Hvis de ikke stiller dette som krav i forhandlingene nå, mister folk tilliten. Det var en av de store grunnene til at mange unge engasjerte seg i årets valg, forteller Al-mahdi.

Han håper de nye makthaverne holder det de har lovet og husker at de representerer hele landet, ikke bare en side.

HØY GJENNOMSNITTSALDER: I Universitetets Symfoniorkester er det få unge, nåværende studenter som får være med og spille.

Universitetsorkesteret har ikke plass til studenter

Gjennomsnittsalderen i Universitetets Symfoniorkester er 49. Men de har ikke plass til nye studenter.

Orkester

Tekst Johanne Ringøen
Foto Olha Korop, Vilde Seljeseth Aase

Lea Marie Krona (26) har stått på venteliste i to og et halvt år for å

få lov til å spille i Universitetets Symfoniorkester (USO). Men i orkesteret er gjennomsnittsalderen nesten dobbelt så høy som hennes alder, og medlemmene tviholder på plassene sine. Dette er Krona misfornøyd med.

– Jeg skjønner at man ikke kan

kaste ut folk, men det gjør jo at nye, unge studenter ikke får plass, forteller hun.

Savner samspill

Krona har spilt fiolin siden hun var seks år gammel, gikk på musikklinja på videregående og har spilt i flere amatør-symfoniorkester opp igjennom. Nå studerer hun tysk på Blindern og vil gjerne spille i et orkester sammen med andre for å

oppretholde fiolinspillingen.

– Det er en god følelse å spille sammen og være sammen om et helt annet prosjekt enn å studere. Den følelsen savner jeg.

Søker høyere nivå

USO ble opprinnelig tilknyttet Universitetet i 1946. Da het det Studentorkesteret, men har i dag nytt navn, og består av musikere både med og uten tilknytning til Univer-

sitetet i Oslo (UiO).

– Hva tenker du egentlig om orkesterets navnebytte?

– Det virker jo som om de bare funnet et nytt navn som passer med den nye profilen, istedenfor å fortsette med studenter

Strykeensemblet Stryk startet opp for studenter som spiller strykeinstrumenter i 2017. Der spilte Krona et par år.

– Det finnes jo alternativet Stryk?

HØYERE NIVÅ: Krona ønsker å utfordre seg selv.

IKKE ENKELT: Styreleder Erlend Kvaal sier situasjonen om opptak er komplisert.

– Ja det er sant, og det er absolutt veldig fint for studenter, men jeg opplever at de har en litt annen profil, og hadde lyst til å prøve meg på noe litt mer utfordrende.

Bør pensjonistene pensjonere seg?

Krona er usikker på om hun har en løsning – men noen forslag har hun.

– Jeg vet ikke helt, jeg har bare lyst til å få lov til å prøve meg. Det er kjipt at det ikke er plass til alle. Jeg vil ikke kaste ut folk, men kanskje man kan finne et nytt amatørsymfoniorkester når det begynner å bli 20 år siden man var student? Jeg mener det er feil at vi har et orkester på universitetet uten at det er plass til studenter, sier Krona og legger til:

– Men kanskje man kunne laget nye grupper og startet et kammerorkester for studenter, eller et seniororkester? Bare ett eller annet så studenter får en sjanse.

– Tror du det er mange nok til det, da?

– Det vet jeg ikke, man trenger jo mange for å lage et symfoniorkester, så kanskje man må ha med noen eldre for at det blir mulig. For meg er gjør det ingenting at det er tidligere studenter med i orkesteret, så lenge det er mulighet for nye studenter å bli med.

Lange ventelister

Erlend Kvaal er styreleder i USO. Han er 71 år og har spilt kontrabass i orkesteret siden 2018. Han forteller at Universitetets Symfoniorkester har røtter langt tilbake i tid.

– Vi spiller symfonisk klassisk

musikk ved universitetet, og har utgangspunkt i universitetets studenter. Det er et amatørsymfoniorkester med høyt ambisjonsnivå, som har tilknytning både til universitetets ansatte, nåværende og tidligere studenter, undervisere og andre som er nyttige.

Kvaal bekrefter at de har lange

Jeg har stått to og et halvt år på venteliste

Lea Marie Krona (26), UiO-student

ventelister, og at det i enkelte instrumentgrupper er høyere etterspørsel.

– Det er løpende opptak, og når det kommer en ledig plass blir det tatt inn kandidater på prøvespill. Det er ingen krav om at du skal ha tilknytning til UiO, men du skal være ganske flink.

Rettferdig?

I dag er gjennomsnittsalderen i orkesteret 49 år. Navnebyttet fra Studentorkesteret til USO skjedde før Kvaals tid som styreleder, men han sier at det ville være feil å kalle det et Studentorkester.

USO er forpliktet til å spille på ulike seriemonier i Universitetets uula, og har i 2025 fått 232.500 kroner i tilskudd fra UiO, opplyser Emilie Portås Anderssen, rådgiver ved avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt ved UiO.

– Tenker du det er rettfærdig at dere får tilskudd fra Universitetet, når det både er folk med uten til-

knytning til UiO, men ikke særlig mange studenter?

– Vi gjør så godt vi kan med å ta opp folk fra universitetet, men som forening kan man egentlig ikke kaste ut folk. Det er flere som ønsker å spille enn vi har plasser til, men vi gjør så godt vi kan med å finne plass.

Kvaal forteller at det nærmest bare er unge på ventelistene. Han forstår at det er frustrerende for studenter å stå flere år på venteliste til et orkester med flest eldre som tviholder på plassene sine.

Ikke enkelt

– Tror du det finnes en løsning på dette? Hva med et seniororkester?

– Et orkester er møysommelig sammensatt, og skal passe med alle instrumenter, så jeg tviler på at et orkester både for ungdom og senior er mulig. Men det kan være mulig med andre tilbud, for eksempel at én gruppe får spille Mozart og en annen Mahler, sier Kvaale før han til slutt legger til:

– Dette er en situasjon som ingen av oss syns er enkel. Men som sagt bryr vi oss veldig om dette.

Skeptisk

– Hva tenker du om at USO sier at de er klare over problemet og vil

USTEMT: USO har i dag en gjennomsnittsalder på 49 år.

finne en løsning?

– Det er fint å høre at de vil finne en løsning på det, men jeg har jo stått to og et halvt år på venteliste, og kun blitt tilbudt én vikarjobb midt i en sommerferie hvor jeg ikke kunne.

Krona virker ikke overrasket over hverken gjennomsnittsalderen eller at det nærmest kun er unge på ventelistene. Men hun skjønner også at de som begynte å spille da de var studenter, fortsatt ønsker å spille der.

– Men det kommer jo mange flere studenter enn det dør, og da går snittalderen opp. Jeg ser jo at det fort blir sånn, det er bare kjedelig.

enter

Når man er en forening kan man egentlig ikke kaste ut folk

Erlend Kvaal (71), styreleder i USO

– Drapet på Tamima v

DÉJÀ VU: Etter terrorhendelser våkner vi, vi sier til oss selv og hverandre: «Nå må det bli slutt» men så går det litt tid, og vi glemmer igjen, sier Jonas Bals. Her fra rosetoget på Youngstorget.

I kjølvannet av drapet på Tamima Nibras Juhar rapporterer minoriteter at de føler på frykt.

– Dette er et angrep på våre muslimer, mener Ap-politiker Tamina Sherifdeen Rauf.

Rasisme

Tekst Shilan Sari, Julia Bueso
Foto Shilan Sari, Olha Korop

– Muslimer er redde for å be fredsbønn i moskeen. En stor andel av befolkningen går rundt og er redde for å være seg selv. Drapet på Tamima viser at frykten er re-

ell – dette kunne vært hvem som helst av oss.

Det sier Tamina Sherifdeen Rauf, bystyrepresentat for Oslo Arbeiderparti.

Flere muslimer satte ord på den samme frykten etter at Tamima Nibras Juhar ble drept på jobb på et barnevernstiltak på Kampen i Oslo. I tillegg til å jobbe ved barnevernstiltaket studerte hun

freds- og konfliktstudier på MF vitenskapelig høyskole. Mannen som er siktet for drapet har hatt høyreekstreme holdninger, og er siktet for terror.

Enorm respons

Rauf har delt flere innlegg i sosiale medier hvor hun er åpen om frykten hun føler på som ung, kvinnelig muslim i etterkant av drapet på Tamima. I en av videoene på Raufs Instagram-profil holder hun et innlegg i bystyresalen hvor hun konstaterer: «Tamima ble drept fordi hun var muslim, fordi hun var brun i huden, fordi hun var som meg».

Hun forteller at responsen fra trosfeller har vært enorm.

– Folk er redde, og jeg kan ikke med hånden på hjertet si at det går bra. Jeg kan ikke si: «Selvfølgelig er du trygg».

Politikernes ansvar

– Det vi ser nå er ikke et opprør fra en stille, innvandringsfiendtlig majoritet, men et opprør fra en veldig høylytt, innvandringsfiendtlig minoritet, forteller Anders Ravik Jupskås. Han er forskningsleder ved Senter for ekstremismeforskning (C-Rex) ved Universitetet i Oslo.

Han peker på at høyreekstre-

misme ikke er en *politisk* trussel, men snarere en vedvarende *voldstrussel*. Årlig dokumenteres én til to alvorlige rasistisk motiverte voldshendelser, opplyser han.

– Når vi har gjennomgått disse hendelsene og ser på hva gjerningspersoner sier når de utøver vold, er det utsagn av typen: «Kom deg hjem dit du hører hjemme. Det er for mange av dere her. Dere er kriminelle. Dere er voldtektsmenn. Dere er terrorister.» Dette betyr at alle som former den offentlige samtalen har et ekstra viktig ansvar for å motarbeide fortellinger som fremstiller innvandrere som en trussel mot Norge.

isier at frykten er reell

Rauf i Arbeiderpartiet er en av disse opinionsdannerne, og vektlegger ansvaret hun og andre politikere har i møte med rasisme, hat og vold. Hun påpeker behovet for å være klinkende klar i sin fordømmelse av rasisme, i og med at politikere snakker på vegne av så mange.

Rauf peker på at partilederne lenger ute til høyre på det politiske spekteret har vært reserveverte i sin beskrivelse av drapet på Kampen, sammenlignet med politikerne i sentrum og til venstre.

– Vi må kunne si at dette er et angrep på våre muslimer, og sette fingeren på problemet, eller adres-

sere elefanten i rommet om du vil, mener Rauf.

Ber Frp ta ansvar

Jonas Bals er rådgiver og seksjonsleder i LO, og mener også at politikerne har et ansvar for å ta til motmæle. Bals har skrevet flere bøker om rasisme og facisme, og var appellant ved minnemarkeringen for Tamima på Kampen 30. august.

– Jeg har inntrykk av at det er flere nå enn før som ikke viser motstand. Det burde være en selvfølgelig ting å være imot rasisme, men der er vi ikke, konstaterer Bals.

Bals mener at Fremskrittspartiet har et særskilt ansvar for å ta avstand fra rasistiske holdninger, fordi de blir lyttet til i høyreekstreme miljøer. Dette er et ansvar de ikke tar, sier han.

– De har leflet med en del av dette grumset. De er uansvarlige i møte med dette tankegodset og i verste fall spiller de på det.

Bals trekker fram hundefløyt «Stem Frp». En hundefløyte er et kodet politisk signal som brukes for å få støtte fra meningsfeller, og samtidig unngå at meningsmotstandere forstår budskapet og tar til motmæle. «Stem Frp» blir brukt som et rasistisk signal i kommentarfeltet til minoriteter på sosiale medier, uten at Frp har tatt avstand fra eller anerkjent det som en hundefløyte, ifølge Bals.

Jeg kan ikke si: «Selvfølgelig er du trygg»

Tamina Sheriffdeen Rauf,
bystyrerepresentant for Arbeiderpartiet

Helge Fossum, assisterende generalsekretær i Frp, avviser kritikken fra Bals.

«Påstandene om Frp er åpenbart useriøse og fortjener knapt en kommentar», skriver han i en e-post til Universitas.

«Frp tar sterk avstand fra forskjellsbehandling av mennesker basert på kjønn, religion, legning eller etnisitet, og vi vil verne om rettighetene som Grunnloven legger opp til», utdyper han. Fossum mener det må være mulig å diskutere reelle samfunnsutfordringer, som integrering, uten å få slike beskyldninger.

Ytre høyres premisser

Bals påpeker at også venstresiden har et ansvar.

– Vi på venstresiden må være på vakt mot alle elendighetsbeskrivelsene av hva innvandring fører med seg. Vi snakker nesten ikke om innvandring som positivt lenger. Det er en generell tverrpolitisk holdning om at innvandring er et politisk problem, sier han.

– Vi skal kunne snakke om at innvandring fører med seg gnisinger og reaksjonære holdninger, men ikke på ytre høyres premisser.

Rauf på sin side peker på at universitetsmiljøene som ressurssterke miljøer har en særegen rolle å spille i kampen mot rasisme.

– Studenter og forskere har mulighet til å belyse problemstillinger og produsere forskning som støtter opp om folks erfaringer av rasisme.

Da Rauf studerte, opplevde hun den libre responsen fra medstudentene som resultat av politisk maktesløshet. Men handling er mulig, forteller hun.

– Studenter har føttene plan-

tet på jorda og skjønner hva som trengs. Jeg har derfor et sterkt ønske om at flere studenter tar til orde.

Veien videre

Samme dag som det ble holdt en minnemarkering for Tamima på Kampen, ble det også arrangert et rosetog i hennes minne på Youngstorget. Over 30.000 oppmøtte hedret hennes minne.

Forsker Jupsåks fra C-Rex trekker

«Nå må det bli slutt», men så går det litt tid, og vi glemmer igjen.

Hva kan hver enkelt av oss gjøre?

– Vi er helt avhengige av å ha samme virkelighetsforståelse for å motarbeide rasisme, men det har vi ikke enda, påpeker Rauf.

– Vi må aktivt gå inn og bekjempe fordommer på alle plan. Som enkeltperson handler det om

STOR BEKYMRING: Tamina Sheriffdeen Rauf har fått stor respons fra andre muslimer som føler på samme frykt som henne.

frem rosetogene som en måte majoritetssamfunnet kan jobbe mot rasisme på.

– Politikere i storsamfunnet må stå opp for den antirasistiske normen. Det skjer når man samles på Youngstorget for å si høyt og tydelig: «Dette er ikke greit. Dette

hvilke holdninger vi tillater oss selv og andre å ha. Det handler om å si ifra ved kjøkkenbordet, og i familieselskap, mener Rauf.

Jupsåks er også opptatt av at forebyggingen av rasisme er proaktiv.

– Det å være stille kan bidra til å

Venstresiden må være på vakt mot elendighetsbeskrivelsene av hva innvandring fører med seg

Jonas Bals, seksjonsleder i LO og sakprosaforfatter

er ikke Norge. Sånn vil vi ikke ha det», forklarer Jupsåks.

Bals beskriver rosetoget med en ambivalens.

– Det er sterkt å være på Youngstorget og ta del i fellesskapet. Samtidig gir rosetog meg en følelse av déjà vu. Vi har vært her før, men vi har ikke klart å ta dette tilstrekkelig på alvor som samfunn, sier Bals.

– Etter terrorhendelser våkner vi, vi sier til oss selv og hverandre:

normalisere rasistiske holdninger. Derfor må man si ifra. Spørsmålet er hvordan, sier forskeren.

– Hvis man går løs på individet som kommer med ytringene fremfor selve ytringene, kan det bli konfliktfylt. Hvis man håper å få personen til å endre oppfatning, er det kanskje bedre å si: «Det du sa nå, var ikke greit.» Det er mer konstruktivt enn å si: «Du er rasist.»

NITTISEKUNDERS SNUTTER: Flemmen er bekymret for at nyansene forsvinner når forskning formidles på sosiale medier. Likevel håper han videoene hans kan gjøre unge mer interessert i sosiologi.

HOLDER FORELESNING PÅ TIKTOK: – Du selger folk følelsen av å forstå noe

Professor Magne Flemmen går viralt med forskning i tominutters-videoer. Selv er han i tvil om tungt faglig stoff lar seg formidle i et slikt format.

Forskningsformidling

Tekst Karla Beitohaugen
Foto Sigrid Ewing

– Du må forenkle ting noe aldeles vanvittig. Det er nesten som om en må si ting hardere og skarpere enn hva det noen ganger er grunnlag for.

Det sier Magne Flemmen, professor i sosiologi ved Universitetet i Oslo. For tiden er han like mye å se i *feeden* på Tiktok eller Instagram som i forelesningssalen. Siden mai i år har han laget korte videoer i høyformat der han forklarer teorier og funn innenfor sosiologi, særlig med fokus på klasser og klassesedelt politikk.

– Det har vært veldig overveldende respons, forteller Flemmen.

Han har nå fått over ti tusen følgere på Instagram, og på Tiktok har videoene blitt sett mer enn hundre tusen ganger.

Nyansene forsvinner

Det hele begynte med at han delte en video der han forklarte sin egen forskningsartikkel om holdninger til miljøvern i et klasseperspektiv. Professoren ble oppfordret av en stipendiat til å forklare noen av begrepene nærmere i en ny video, og etter det begynte ballen å rulle.

Å formidle tung og tidkrevende informasjon til ungdom som ofte ikke har evnen til å fullføre en bok eller følge med gjennom en nitti minutters forelesning er ingen liten utfordring.

– Du er nødt til å formidle disse tingene der folk er, svarer Flemmen på spørsmål om man er nødt til å bruke sosiale medier for å nå ut til de unge.

Han fremhever samtidig at sosiale medier er en arena for fors-

kningsformidling der forskere kan snakke på egne premisser.

– Om du for eksempel skal skrive en kronikk, vil jo mediene ha en aktualitetslink, sier sosiologen.

Likevel er Flemmen selv usikker på om forskning kan formidles i det formatet som sosiale medier krever. Å forstå forskning er et tidkrevende arbeid som behøver konsentrasjon, nyansering og refleksjon – egenskaper som tvert imot svekkes av sosiale mediers dopaminstyrte format.

– Jeg har en håndfull nittisekunders snutter på å referere til forskning som har pågått i kanskje tjue år. Det føles litt ut som at du selger folk følelsen av å forstå noe som du ikke egentlig kan forstå på halvannet minutt, forklarer Flemmen.

– Tenker du ikke at noen av de nyansene som er helt nødvendige i forskning, forsvinner?

– Jo, det er jeg redd for hele tiden, altså.

Jeg er jo vant til tyn

Magne Flemmen,
sosiologiprofessor ved UiO

Flemmen forteller at en av erfaringene han har fått gjennom å undervise sosiologi, er at det tar lang tid å forstå. At man trenger tid til å tenke over det man har lært, og at informasjonen må modnes i hjernen.

– Det går sosiale medier direkte imot. Det er dårlig for langsom tenkning, dårlig for konsentrasjon og dårlig for fordypning, mener han.

Individet og fellesskapet

Flemmen håper likevel at profilen hans kan være en inngang

for unge til å bli mer interessert i sosiologi – et slags *gateway-drug*. Til tross for at videoene hans har fått mange visninger, har han ingen suksessoppskrift på å nå de unge.

– Det er vanskelig å skjønne hvordan ting fungerer på sosiale medier, synes professoren.

Han ønsker å formidle sosiologisk teori til et bredere publikum, og dele innsikter som kan være en motvekt til en individualistisk kultur. Selvoptimaliserings-trender er ifølge Flemmen et av symptomene på en slik tankegang.

– En innsikt fra sosiologi er at man ikke er så autonom og selvstendig som det mange kanskje tenker. Du ligner andre folk, og du har mye til felles med folk rundt deg, forklarer Flemmen.

Han peker i tillegg på at mange tar på seg for mye av ansvaret for problemer som egentlig har årsak i faktorer utenfor deres kontroll.

– Folk skammer seg veldig mye over å være fattige, eller å slite på skolen. De tenker at «jeg får det ikke til», eller «jeg passer ikke inn». Sosiologi kan vise at det er noen ting ved samfunnet som gjør det systematisk vanskeligere å få det til for enkelte grupper.

Memes i forelesning

Sosiologiprofessoren har vært foreleser siden 2008, og har fulgt studentenes utvikling fra dumtelefong til smarttelefoner som snart ikke får plass i lomma lenger. Konsentrasjonsevnen til unge går i utforbakke, og forelesere forteller at de opplever det som utfordrende å holde på studentenes oppmerksomhet.

Mens enkelte velger å holde forelesningene i det klassiske formatet, tyr Flemmen til alternative metoder for å få studentene til å

engasjere seg.

– Jeg har jo gjort mye for at forelesningene skal være morsommere, med teite bilder og memes. Det er lettere å lære seg ting hvis man opplever at det er engasjerende og gøy.

– Kan ikke en langsom forelesning være engasjerende og gøy?

– Jo, jeg synes det. Jeg er jo ikke så glad i sånne forelesninger som jeg holder selv. Men jeg opp-

Jeg er ikke så glad i sånne forelesninger som jeg holder selv

Magne Flemmen, sosiologiprofessor ved UiO

lever at mange sliter med å skjønne poenget, at de synes pensum er tungt å lese. Så ideen min er om jeg kan motivere studentene ved å snakke om det på en gøy måte, forklarer Flemmen.

Stempling og empati

Stemplingsteori er en sosiologisk teori som går ut på at merkelappene man setter på folk ofte kan bli en selvoppfyllende profeti. Teorien vil peke mot at man bidrar til å gjøre de unges konsentrasjonsevne verre dersom man imøtekommer den, og «forventer» at de ikke klarer å følge med.

På spørsmål om det kan tenkes at man forsterker problemene gjennom å produsere innhold i Tiktok-format, må professoren tenke seg om.

– Det lurar jeg veldig på hva som er svaret på selv, altså. Det er et av dilemmaene med å holde på med dette.

Flemmen forteller at han merker en utvikling der studentene etterlyser kortere og kjappere forklaringer på ting, og at de har en oppfatning om at disse forklaringene er like gode som det lange svaret.

– Er du bekymret for kvaliteten på utdanningen når unge mennesker får dårligere og dårligere oppmerksomhet?

– Ja, det er jeg veldig bekymra for. Og nå bidrar jeg jo til det selv. Samtidig går det ikke an å være uempatisk avkoble fra sin egen tid og drite i folks forutsetninger.

Hiphop-professor?

Første gang Flemmen ble intervjuet av Universitas var i 2004. Da var det ikke som sosiologiprofessor, men som hiphop-artist. Under aliaset «Definite» var han både rapper og hiphop-produsent, og en av de første til å gjøre *battlerap* på norsk. Det er lenge siden nå, men Flemmen forteller at han tar med seg noen erfaringer fra rapmiljøet inn i professorrollen.

– Jeg er jo vant til tyn, også er jeg selvfølgelig vant til å opptre. Forelesninger minner meg veldig mye om konsert.

– Hvordan da?

– Mest på grunn av følelsene etterpå. Man blir så pumpa når man er ferdig, det føles litt som å ha hatt en kjempelang konsert.

Til tross for at han en gang i tiden var inne i hiphop-miljøet, opplever ikke Flemmen selv at han har en fot i begge verdener.

– Gammel blir du uansett. Jeg tror ikke jeg har noen illusjoner om hvor god *connection* jeg har med ungdomskulturen.

– Ville du ha reddet noen ut fra Auschwitz

MDG ønsker flere palestinske studenter til Norge. En investering i et framtidig bærekraftig Palestina, mener professor.

Palestina

Tekst Mina Rye Wallum
Foto Shilan Sari

Britiske myndigheter har nylig startet prosessen med å evakuere 40 palestinske studenter til Storbritannia. Også irske myndigheter tilbyr nå evakueringshjelp til studenter i Gaza, og studieopphold i landet. Nå ønsker Miljøpartiet De Grønne (MDG) en tilsvarende ordning i Norge.

Gjenoppbygging krever kompetanse

– Det er først og fremst et tiltak for å få flere unge folk ut av det helvete på jord som Gaza nå har blitt, konstaterer Margit Martinsen Bye fra MDG til Universitas.

Forslaget legges i tillegg frem som en del av den norske politiske linjen i palestinaspørsmålet: For Bye og MDG henger et slikt initiativ logisk sammen med den norske anerkjennelsen av Palestina.

– Målet er at man etterhvert kan bidra i gjenoppbyggingen av Gaza, og få på plass en palestinsk stat. Dette krever kompetente folk med utdanning, og det kan Norge bidra til nå som det ikke er noen fungerende universiteter igjen i Palestina, sier Bye.

– Israel gjør få unntak når det gjelder å slippe folk ut, men et unntak de har gjort de siste ukene er å la enkelte studenter dra til andre land for å studere. De har inngått slike avtaler med Irland og Storbritannia, så vi håper at det nye initiativet fra MDG kan oppmuntre regjeringen til å jobbe mot det samme, avslutter hun.

Kampen er om retten til retur

Hege Hermansen,
professor i utdanningsforskning ved Oslomet

Trenger politisk vilje

– Utfordringen er jo at studentene ikke kommer seg ut av Gaza, og at flere europeiske land, inkludert Norge, enten ikke klarer eller ikke er villige til å hjelpe dem, sier professor i utdanningsforskning ved Oslomet, Hege Hermansen, om forslaget fra MDG.

Hermansen var blant dem som initierte nasjonalt opprop for akademisk boikott av Israel, og har lenge hatt et sterkt engasjement for den palestinske utdanningssektoren. Hun har bidratt til at kollegaer fra Gaza har fått mulighet til å komme til Norge gjennom Scholars at Risk (SAR), som er en global ordning for akademikere som er truet. Hermansen meddeler at ordningen har gitt tre palestinske akademikere midlertidig opphold i norsk akademia.

FRIHET: Helena Natvig Safi håper utdanning kan gi frihet til palestinske studenter.

– To av akademikerne har kommet seg til Norge og er basert ved Universitetet i Oslo (UiO) og NTNU. Den tredje sitter fast i Gaza. Når vi har spurt Utenriksdepartementet (UD) om hjelp til å få henne ut, har svaret så langt vært nei, forteller hun. Hermansen understreker at videre evakuering vil kreve mye større politisk vilje fra regjeringen. UDs tidligere vilkår om at palestinere må ha vært i Norge tidligere for å bli hjulpet med evakuering, holder ifølge professoren ikke mål.

– Jeg tenker som så at vi nå står i en posisjon hvor spørsmålet er: Ville du ha reddet noen ut fra Auschwitz?

Ingen konkrete planer

Ifølge UD er det Justis- og beredskapsdepartementet (JD) som har hovedansvaret for å samordne og gjennomføre statens flyktning- og innvandringspolitikk. Universitas får likevel en kommentar fra utenriksminister Espen Barth Eide (Ap):

– Prinsipielt sett så kan vi det. Vi er åpne for det, sier Barth Eide til Universitas om å hente studenter fra Gaza, og fortsetter:

– Vi har jo tatt inn noen studenter, blant annet legestudenter, for at de skal kunne fortsette studier i Norge. Det var en god opplevelse.

«Grensene til Gaza er stengt, og utreise fra Gaza krever tillatelse fra Israel og/eller Egypt», skriver statssekretær i JD, Joakim Øren, til Universitas. Han utdyper at Norges evakueringsiltak per dags dato skjer gjennom EUs ordning for sivil beredskap, altså unionens ordning for å styrke samfunnssikkerhet og beredskap i Europa.

«I dag er det liten mulighet for palestinske studenter å flykte fra Gaza. Per nå har ikke Norge noen særordning for å kunne ta imot palestinske studenter», skriver Øren videre.

«Arbeiderpartiregjeringen vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i gjeldende lover og regelverk, men det er på nåværende tidspunkt ikke konkrete planer om å endre regelverket knyttet til studietilatelser» avslutter han.

Ser til Irland

Oslomet-professoren mener Norge bør la seg inspirere av Irland i større grad.

– Irland har lagt seg på relativt lik linje som Norge når det gjelder politiske utsagn og kritikk av den israelske regjeringen. At de likevel har klart å koordinere en evakuering med israelske myndigheter, indikerer at også Norge kan få til dette, konstaterer Hermansen.

Hun forklarer videre at utdanning er en helt sentral bærebjelke i det palestinske nasjonsbyggingsprosjektet. Gaza trenger å gjenoppbygge alle sektorer, og nasjonsbygging i Palestina vil kreve mobilisering på tvers av disse.

– Vi ser at journalister har blitt drept, helsearbeidere har blitt drept, ingeniører har blitt drept, og at de høye dødstallene rammer alle sektorer, sier Hermansen. Hun tilføyer at dette er en av grunnene til at utdanning fortsetter å være viktig for palestinere, selv under et folkemord.

Prinsipielt sett så kan vi det

Espen Barth Eide, utenriksminister (Ap)
om å hente studenter fra Gaza til Norge

– Man snakker jo ofte om innvandringspolitiske hensyn i slike spørsmål, men jeg ser heller på dette som en investering i et framtidig bærekraftig Palestina. Palestinerne ønsker å returnere til Palestina og bygge opp en palestinsk stat i Palestina. Kampen er om retten til retur, avslutter hun.

Fører til frihet

– Israel bryter ned det palestinske akademia. Det er viktig å gjenreise universitetene i Palestina, men jeg tenker det er like viktig å la studentene fra Gaza komme hit, sier Helena Natvig Safi til Universitas.

Safi studerer midtøstenstudier med arabisk på UiO, og bruker ellers mye av tiden sin på å kjempe for et fritt Palestina gjennom Palestinacampen på Blindern og UiOs studentpolitiske liste Solidaritetslista.

– Israels ødeleggelse av den akademiske sfæren i Palestina er jo også en utfordring på mikronivå, konstaterer Safi videre. Hun mener som Hermansen at det å la palestinerne komme til Norge for å studere er viktig i gjenreisningen av et fritt Palestina. Imidlertid understreker hun at utdanning ikke bare fungerer som en bærebjelke på institusjonsnivå. Det å få utdanning kan også gi enkeltpalestinere i undertrykkelse muligheten til å frigjøre seg fra de israelske myndighetene.

– Pappa er fra Palestina. For faren min, som var en av ti søsken som fikk studere ingeniør, var utdanning avgjørende for den selvstendigheten han har i Norge i dag, forteller Safi, og fortsetter:

– Familier satser på barna sine gjennom utdanning. Det gir dem bedre inntektsmuligheter, og i utstrekning av dette en større frihet. Også slik er utdanning sentralt for å bygge opp en palestinsk nasjonalstat.

itz?

HÅPEFULL: Margit Martinsen Bye håper initiativet fra MDG kan oppmuntre regjeringen.

ANNONSE:

Tilbudsguiden

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 1.050,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuakvinneklinikk.no

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

Utleie av:

- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknisk
- Silent Disco

10% Student rabatt

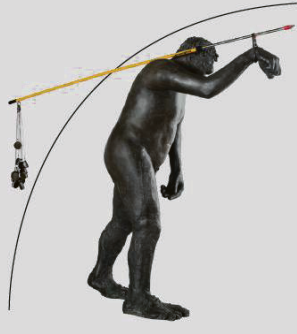

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Alt av artister og underholdere

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer • Åpninger
Klubbkveld • Bibliotek • Foredrag

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

DANS

DANSESTUDIOET FOR ALLE

GRATIS PRØVETIME
10% STUDENTRABATT

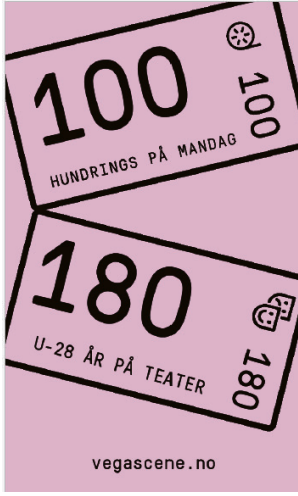
SUBSDANS ER ET VARMT OG INKLUDERENDE DANSESTUDIO MIDT I OSLO MED FOKUS PÅ KVALITET, DANSEGLEDE OG FELLESKAP!
[SUBSDANS.NO](https://subsdans.no)

TILBUDSGUIDEN

GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

KINO

vegascene.no

SOSIALISTISK ORDFØRERKANDIDAT I NEW YORK

– Et helt spesielt

En sosialistisk ordfører i USAs største by? Det kan snart bli en realitet. Stjerneskuddet Zohran Mamdani har blitt studentbevegelsens håp – og Trumps yndlingsmotstander.

Ordførervalg

Tekst Emil Kvebæk Øvretveit

– Han er et håpssymbol, han bryr seg faktisk, forteller kriminologistudent Rachel Demora om Zohran Mamdani. Han er selverklært sosialist, og demokratenes ordfører kandidat i New York. Demora studerer tredje året ved John Jay College of Criminal Justice på Manhattan, og mener Mamdani bryr seg om saker som påvirker vanlige folk, som økte levekostnader, høyt prisnivå, kollektivtilbudet og åpne biblioteker.

– Andre politikere ser bort og håper problemene forsvinner. Det gjør de ikke – de vokser.

Mamdani vant nemlig primærvalget til ordførervalget i det demokratiske partiet i New York, over tidligere guvernør Andrew Cuomo. Tungvekten Cuomo ble lenge sett på som den sikre vinneren, med bred støtte fra partiapparatet og et forsprang på målingene.

Men, den 24. juni endte det med et politisk jordskjelv: Den 32 år gamle Mamdani, kjent for sine røtter i Democratic Socialists of America, tok en klar seier og ble demokratenes ordfører kandidat. Nå ligger Mamdani an til å bli New Yorks neste ordfører i høstens valg 4. november. Mot ham stiller sittende ordfører Eric Adams som uavhengig, republikaneren Curtis Silwa og den beseirede Cuomo som uavhengig.

Palestinsk støtte

– Mamdani er et helt spesielt fenomen. Det har aldri skjedd før at en selverklært sosialist posisjonerer seg slik at han kan vinne et så stort valg som New York-ordførervalget.

Det sier kommentator Eirik Bergesen om demokratenes ordfører kandidat i New York. Bergesen er USA-ekspert og programleder i podcasten *Det store bildet*, hvor han sammen med jurist og

forsker Sofie Høgestøl har dekket akkurat Mamdani.

De sosialistiske tendensene er ikke det eneste bemerkelsesverdige ved Mamdani. Gjennom sin valgkampanje har han tydelig vist sin støtte til palestinsk frigjøring, et standpunkt som lenge har vært et hinder for kandidater i det demokratiske partiet der ledelsen åpent støtter Israel. Ifølge The Guardian var ikke støtten til noe hinder for Mamdanis seier, men ble tvert imot en hjelp, drevet fram av en grasrotbevegelse av studenter, aktivister og Palestina-allierte som bidro til valgseieren hans.

At han valgte å støtte Gaza-protestene da andre så bort, opplevde Demora som et troverdighetsbevis.

– Det viser at han ikke er redd for å ta stilling og stå i det, sier hun og erkjenner samtidig at engasjement kan koste:

– Det er en risiko. Studenter har blitt utvist, og angrepet av vakter. Nettopp derfor betyr støtten hans noe.

I månedene før valget hadde New Yorks universiteter vært åsted for telleirer, protester og arrestasjoner knyttet til krigen i

I amerikansk politikk er oppmerksomhet viktigere enn penger

Eirik Bergesen, politisk kommentator

Gaza. Som Universitas tidligere har skrevet om fra Columbia University, ble protestene møtt med politioppbud og suspensjoner.

For Bergesen er Mamdanis støtte til Gaza-protestene mer enn en enkeltsak, den beviser metoden.

– Mamdani mener dette selv, han posisjonerer seg ikke bare taktisk. Han representerer en generasjon demokrater som er mye mer kritiske til Israel, sier Bergesen og fortsetter:

– Det gjør ham tydelig blant unge, men også sårbar for angrep.

Forandring

Bergesen mener nøkkelen til Mamdanis popularitet er autentisitet og fravær av taktikkeri.

– Mamdani sier det han mener, lar konfliktlinjene stå, og utnytter oppmerksomhetsøkonomien. I amerikansk politikk er oppmerksomhet viktigere enn penger, forklarer han. Bergesen trekker paralleller til både Barack Obama og Donald Trump, politikere som gjorde «annerledesheten» til kapital.

FOTO: KRISTOFER MYHRE

PARALLELLER: Eirik Bergesen sammenligner Mamdani med Obama.

– Både Mamdani og Obama hadde «rare navn» og utenlandsk bakgrunn – vanligvis en ulempe – men brukte det som styrke. De organiserer grasrota og utfordrer også eget parti. En treffende beskrivelse av Mamdani er en aktivist i dress. Mottoet «Change» for Obama handlet dessuten like mye om måten å drive politikk på, som om selve sakene.

Sammenligningen med Trump handler ikke om ideologi, men metode: tydelig systemkritikk og total kontroll på synligheten.

– Begge forstår at i amerikansk politikk kan oppmerksomhet slå penger. Og New York er scenen der slike politikertyper må bestå prøven. Som Frank Sinatra synger: «If you can make it here, you can make it anywhere.» sier Bergesen.

Kampen om fortellingen

Ifølge Bergesen har høyresiden over lang tid anklaget universitetene for å være venstrevridde. Derfor mener han at Mamdani med sitt tydelige standpunkt om krigen på Gaza gjorde ham lett å angripe som radikal.

Kjernen av striden handler om hvilke saker som dominerer i valgkampen. I et intervju med det sosialistiske magasinet Jacobin, trekker Grace Mausser, medformann i Democratic Socialists of America i New York City, at Mamdani har gått rundt i New Yorks gater, tatt metroen eller besøkt lokale bedrifter i alle valgkampreklamene hans. Det mener Mausser at har appellert til New Yorkere på et materielt og følelsesmessig nivå. Dette handler om trygge gater, fryste boligpriser og billigere kollektivtilbud.

– Hvis han blir ordfører, blir

FØRERSETET: Før Zohran Mamdani ble politiker jobbet han som taxisjåfør.

studenters hverdag lettere, mener Demora.

Denne dramaturgien som løfter Mamdani, gjør ham også til et perfekt motbilde for høyresiden. For Trump og konservative kommentatorer er høyrøstede

Han bryr seg faktisk

Rachel Demora, student i New York

Et fenomen

FOTO: KARA MCCURDY

campusprotester lett å ramme som «utakknemlighet» og «radikalisme», og Mamdani blir symbolet på at demokratene «har gått for langt til venstre», ifølge Bergesen.

– Når privilegerte studenter

protesterer tydelig, er det lett å spinne det mot dem, sier han og legger til:

– Mamdani kan være moderat i praksis, men merkelappen «radikal» mobiliserer motstand.

Tidligere i september oppfor-

dret Trump to kandidater til å trekke seg for å få et én-mot-én-oppgjør mot Mamdani i ordførervalget, ifølge Fox News.

Samtidig skriver ABC News at Det hvite hus sonderer muligheten for å få Eric Adams ut av valg-

kampen med en ambassadørpost, noe han Adams-kampanjen avviser. Målet er å samle anti-Mamdani-stemmer bak én utfordrer: Andrew Cuomo.

Mamdani ligner på både Obama og Trump i én avgjørende ting: han

gjør «annerledesheten» til drivstoff. Spørsmålet er om drivstoffet rekker helt inn i rådhuset. For studentene ble svaret i stor grad avgitt i primærvalget. Resten av New York svarer den 4. november.

Framtidens forsker

Shots med mystiske farmasistudenter, hodet i toalettet og avskjermede dansegulv. Hva er egentlig greia med Blinderns studentbarer?

Studentbarer

Tekst Selma Omdal Ergo
Foto Selma Omdal Ergo, Adrian Heggem Misfjord

Billa bar. Klokka nærmer seg halv tolv på Blindern studentehjem, og folket flokker seg inn på dass. Mellom pissoarer, pissende mennesker og publikum sitter en ung mann og slår heftig på tangentene. Tonene er klassiske og kompliserte, og pianoets sang får de beduggede menneskene til å vaie hypnotisk om hverandre. Hendene beveger seg hurtig fra den ene siden av pianoet til den andre.

– Han er jo skikkelig flink, hvisker en publikummer.

– Jeg må hjem, *babe*, jeg har drukket for mye, har forelesning i morgen, sier en annen.

For andre studenter markerer piano-pitstoppet starten på en lengre kveld. Samfunnsøkonomistudenten August Ihle (22) er på vei mot utgangen. Han skal videre.

– Hvordan føler du deg?

– God i gassen.

– Og stemningen?

– Jævlig bra.

Blindernstilen

Vi spoler litt tilbake. Klokken er litt over syv. Opp vindeltrappen på Eilert Sundts hus trasker en gjeng i svarte russe-luer, hvite sløyfer og dress anno Charlie Chaplin. Er dette Blinderns berømte «inter-stil»?

To ganger i året arrangeres barhoping mellom elleve studentbarer ved Universitetet i Oslo (UiO).

De fleste av dem, som U1, Billa bar og Uglebo, er å finne på Blindern. Det er ti flere studentbarer enn de fleste andre universitetene i byen kan tilby. Universitas' utsendte journalist går på Oslomet og ønsker å finne ut hva hun går glipp av.

– Vi er UiOs offisielle mannskor, Den norske studentersangforening, sier en av karene i trappa.

De utgjør én av de mange studentgruppene på UiO. Målet for kvelden er å verve nye medlemmer.

– Man verver dem ved tappekranene på en pub, sier en av koreistene.

De stiller seg opp og synger utenfor Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV), før de gyver løs på studentpubbene.

Det er flere organisasjoner på vift denne kvelden. Alle vil vise ansikt, i håp om å kapre noen av de 8.000 nye studentene på UiO. Du kan nesten se på klærne hvilken studentgruppe de representerer. På hver bar er det minst én person med skallehette på hodet. På spørsmål om hvorfor de har skallehetter på hodet, svarer de at «vi er IFI-Pitbulls».

Hvorfor de kaller seg det, får ikke Universitas klarhet i før skallehetten forsvinner i vrimgelen.

Man kan konstatere følgende: Med unntak av pitbullene, er klesstilen gjennomgående ganske lik på Blindern-barene. Mange menn har på seg skjorter, gjerne rutete og litt oppkneppet i halsen. Ermene er rullet opp. Sambasko, ballerina-flats, «y2k» og Lars Monsen-aktig *gorp core* dominerer.

Eleverådstyper

Første gang vi møter Ihle, sitter han i en fullstappet sofakrok på SV-fakultetets bar, U1. Over ham henger en innrammet, karikert tegning av et strutsehode.

– Det er Hans Majestet Den Høyreiste Struts, sier Ihle.

Han spekulerer i om bildet skal symbolisere hvordan samfunnsvitere stikker hodet i sanden.

– Det er jo fort det folk gjør. Du er venstrevridd på Blindern, men så jobber du som konsulent etterpå, sier han.

Noen fra maurtuen av mennesker Ihle befinner seg i, har overhørt ham og roper:

– Elleeeeeer så er det fordi vi har en tendens til å stikke hodet i toalettet mot slutten av kvelden.

På U1s scene opptre Biørneblæs, et halvsurt orkester på seks. De har matchende antrekk i grønt, gult og svart. Publikum

PISSOAR: Billa bar byr på tissing og tangenter i samme rom.

BIØRNEBLÆS: Studentorchesteret Biørneblæs holder til på campus Blindern, og opptre i kveld på U1.

Du er venstrevridd på Blindern, men så jobber du som konsulent etterpå

August Ihle (22), student ved UiO

klapper ivrig til musikken. Etter siste låt rister en kvinne på siste rad på puppene, og roper «en gang til»!

– De som drar på studentpubbene, er folk som søker en gjeng på Blindern, ikke i Oslo generelt, sier Ihle.

re ved tappeskranen

TA-DA: I nattens mørke er det flere foreninger å møte på, som ønsker å verve ferske studenter.

LEGGETID: Mot kveldens slutt forsvinner de tidligere ivrige pub-kravlerne.

– De som er aktive i pub-ene, er også litt elevrådstyper, skyter venninnen Mathilde Frette (22) inn.
– *Har barene egne stereotypier?*
– Hvis du har det minste snev av fantasi, skjønner du hva stereotypiene er, mumler noen fra sofa-kroken.

Filosofigutter

Maja Reidel (20) og Alma Iben Kolseth (20) sitter ved et bord med hodene lent tett mot hverandre. Venninnene går på forskjellige fakulteter, og nå oppdaterer de hverandre etter fadderuka. Reidel tilhører Det humanistiske fakultet

(HF). Hun er fordomsfull overfor dem som henger på Uglebo, fakultetets bar. Det er én grunn til dette:

– Filosofigutter.
– De lever opp til alle stereotypier. De er pretensjøs, og snakker på en måte hvor de tror de har sva-

ret på alle spørsmål, sier hun.

– Sier du, som har gått filosofi selv, svarer venninnen Kolseth.

Universitas' utsendte tar utfordringen og trasker mot Uglebo. Klokka er ni. Luften på Uglebo er tett, og baren er halvfull. Justin Bieber har oppgaven å fylle tomrommet med klassikeren «Baby».

– *Pleier dere å spille slik musikk her?*

– Nei ... eller jo, svarer en filosofigutt.

Realistisk romantikk

– Det lukter veldig stramt av manneparfyme her. Jeg lurer på om noen er redde for å lukte vondt, sier noen idet de entrer Realistforeningens bar, RF-kjelleren.

– Hvis folk på Matnat nå er redde for å lukte vondt, så er det en forbedring, svarer en annen.

Studentbarene har fellestrekk:

Frette fra U1.

– Jeg tror vi var på to da vi møtte deg. Nå er vi *dessverre* bare på seks, sier Ihle.

Han har trolig ikke tatt farmasistudentenes hjemmelagde shots med i beregningen. Siden sist har de nemlig besøkt farmasistudentenes pop-up-bar i Farmasibygget. Ryktene sier at de byr på shots fra sprøyter, en cocktail av Fun light og 20 prosent vodka. Studentene valser angivelig rundt i hvite labfrakker. Bare én gang i sitt studieliv har Ihle møtt en farmasistudent.

– Det var under fadderuka for to år siden, og han var *coked up*, sier Ihle.

Ordene «sprøyteshots» og «labfrakker» kastes rundt av flere studenter. Det er tydelig at farmasøytene har gjort inntrykk.

Universitas trasker nedover Blindern mot sprøyteshotsenes kilde, for en empirisk undersøkelse.

Hvis folk på Matnat nå er redde for å lukte vondt, så er det en forbedring

Student i RF-kjelleren

Store kjellerrom med båser og bord hvor man kan stue inn så mange øltørste studenter som mulig. Dansegulvet skiller RF-kjelleren fra de andre barene.

Bak en svart, tykk gardin, som draperes fra taket og ned til gulvet, kan realistene riste på rumpa i fred. Romantikken blomstrer i denne private oasen.

Jeg må hjem, babe, jeg har drukket for mye, har forelesning i morgen

Student på Billa Bar

På gulvet er det utelukkende par som danser om hverandre med lure blikk og forlokkende feromoner.

Sagnomsuste sprøyteshots

– *Hvor mange pils innabords nå?*

Utenfor RF-kjelleren støter Universitas nok en gang på Ihle og

se. En Blindern-insider forsøker å låse oss inn i rett bygg. SV-nøkkelkortet avvises. Vage bassdurer røsker litt i trommehinnene, men det er umulig å finne kilden.

Escape

På Billa bar møter vi Ihle for tredje gang. Han har lyttet til piano-konserten på do. Lokalet begynner å tømmes, og en venninne roper til en annen at de må rekke trikken.

– Jeg skal av en eller annen tullete grunn videre til Escape, sier Ihle, med trykk på «tullete».

Undertegnede slår følge med noen som hevder de kan en snarvei til baren Escape, ved Institutt for informatikk. Alkoholen kan ha spilt dem et puss, for snarveien viser seg å være blokkert av et over to meter høyt gjerde. Dette stopper ikke de pilstørste voksenbarna. En etter én kaver de seg over gjerdet, journalisten inkludert.

Men ved Escape ser flere sitt snitt til å snike unna. Man ser dem trippe parvis, kveilet sammen i retning senga. Resten fortsetter festen – styrket i troen på at den neste baren nok blir den beste.

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.com

Edvin Velle
983 10 619

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Årets tåpeligste mening

Som tittelen antyder: Her skal årets tåpeligste mening bli kåret, og i år går prisen til spaltist i Nettavisen, Hans Geelmuyden for hans kommentar «Milliardærer er det nye mobbeofferet». Ingressen går som følger: «Hvis vi ikke trenger milliardærer, trenger vi da samer, jøder eller homofile?». Jeg gir meg ende over! Forskjellen mellom disse gruppene er selvsagt. Minoritetene blir hetset og kritisert for noe de er, mens milliardærer blir hetset for noe de gjør (eller ikke gjør) med sine utenkelig store formuer.

Påfølgende velger han å kritisere andre kandidat for Sosialistisk Venstreparti i Hordaland, Alexander Papas, som har vært så vågal og uttalt: «Norge trenger ikke milliardærer». Geelmuyden ble nok sendt i gulvet av sjokk, og valgte deretter å kaste hanskene. For i en artikkel i VG forteller Papas at han ble mobbet fordi han var homofil og annerledes, og dette velger vår kjære prisvinner å kommentere på. Han skriver: «Etter at han kom ut av skapet som 20-åring ble alt verre. Sosi-

alistisk Venstreparti ble redningen, og nå er det tydeligvis Papas tur til å mobbe andre». Skal man le eller gråte? Og hva er samfunnsdebatten verdt uten å kunne utpeke forskjeller i makt og privilegier?

Avslutningsvis får jeg i alle fall øye på ett (av de flere) problemene til Geelmuyden: Han er klasseblind! For mens vi studenter skraper sammen enhver krone som er å finne i lommeboka, mener spaltisten at det bare er «staten som virkelig er rik. Som privatperson tilhører du faktisk de én prosent rikeste dersom formuen din er så lav som 15 til 20 millioner kroner». Så lav ja.

Milde himmel, for en skivebom dette var. Og til slutt kjære leser: Arbeiderpartiet vant, formuesskatten opphører nok ikke, men du er ingen milliardær. Sannsynligvis er du en student som sitter med noen stusslige tusen på en sparekonto, og flere hundre tusen i studiegjeld. Ingen formuesskatt er i nærheten av å røre deg, så pust lettet ut.

Av Eddy

Ukas overhørt!

Det burde være en slur for de som bruker Chatgpt til alt

anonym

Arbeiderpartiet ville vært godt dersom jeg ønsket å bli voldtekts-tiltalt overfor norsk næringsliv

kapitalisten selv

Jeg er veldig glad i trær, det virker fint å være et tre. Jeg ville nok vært en furu eller bjørk

håplos stipendiat

For å sove må du først late som du sover, og det er slik alt fungerer

en veldig vis mann

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter?

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

■ Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

FOTO: SHILAN SARI

Ingen blir ekstreme i et vakuum

Hvite gjerningsmenn kalles «ensomme ulver», mens muslimer dømmes som gruppe. Dette mønsteret er ikke bare urettferdig – det er livsfarlig.

Rasisme

Sofia Rana, rådgiver ved Antirasistisk Senter, bystyreprerentant (R) i Oslo

34 år gamle Tamima Nibras Juhar ble drept mens hun var på jobb. Det handler først og fremst om et menneske som ikke fikk leve videre. Samtidig må vi ta inn over oss alvoret: Gjerningsmannen hadde høyreekstreme holdninger, og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) var varslet om at han var i en radikaliseringsprosess. At dette likevel endte i drap, viser en systemsvikt i forebyggingen av ekstremisme.

Dette var ikke en isolert hendelse. Norge har en historie med høyreekstrem vold: 22. juli, moskéangrepet i Bærum i 2019, bombingene av 1. mai-toget i 1979, og en rekke voldshendelser samt trusler. Vi ser et mønster, og likevel får høyreekstremismen ofte for lite oppmerksomhet. PST har i flere år pekt på islamistisk terror som hovedtrussel, men statistikken viser at det er høyreekstreme som har stått bak de mest dødelige angrepene her i landet. Når varsler om radikaliserings ikke følges godt nok opp, svekkes tilliten til at myndighetene faktisk beskytter oss mot de farligste miljøene. Selv om PST har omfattende ressurser, har de ved flere tilfeller sviktet. Dette viser at verken budsjett eller kapasitet alene er nok når prioriteringer og vurderinger ikke fanger opp høyreekstrem risiko.

Vi må også være på vakt for hvordan slike hendelser brukes politisk. Hver gang et slikt drap skjer, forsøker ytre høyre å gjøre det til et bevis på at innvandring er problemet. Eller det blir gjort forsøk på å avfeie hendelsene som enkelttilfeller. Det er både feil og farlig. Ekstremisme finnes i ulike miljøer, men behandles ulikt. Når gjerningspersonen er muslim, blir hele gruppen ofte dømt kollektivt. Når gjerningspersonen er hvit og høyreekstrem, kalles han derimot en «ensom ulv». Men ingen blir ekstreme i et vakuum. Slike handlinger skjer i miljøer der rasisme og konspirasjoner normaliseres. Det er et samfunnsansvar å erkjenne det.

Samtidig ser vi en bredere kulturendring. De siste årene har en konservativ bølge blant unge menn

vokst fram, preget av «guttastemning», «toxic masculinity» og «anti-woke»-retorikk. På Tiktok, podkaster og i enkelte studentmiljøer eksisterer narrativer om at feminisme og antirasisme er overdrivelser, at ytringsfriheten er truet og at det er menn som er ofre. Når denne retorikken får feste, skapes et miljø der islamofobi, hat mot innvandrere, kvinner, transpersoner og andre framstår som legitimt.

Det er et problem når vi som sier ifra om rasistiske og kvinnefiendtlige strømninger blir stemplet som «kneblere av debatten». Da vendes oppmerksomheten vekk fra selve problemet: et klima som gir næring til ekstremisme.

Dette handler om hvordan vi som samfunn følger opp unge mennesker i radikaliseringsprosesser, og om vi gir skolene og kommunene ressursene de trenger til å forebygge vold, uansett hvor den kommer fra. Å redusere dette til en innvandringsdebatt skaper bare mer rasisme og flere konflikter, og flytter oppmerksomheten bort fra det som faktisk kunne reddet liv.

Men vi må også tørre å si det klart: Rasistiske holdninger og høyreekstreme ideer normaliseres når politikere kobler kriminalitet til hudfarge eller religion, eller snakker om «fremmede kulturer» som trussel.

Når alternative medier pumper ut konspirasjonsteorier om «islamisering» og «befolkningsutskiftning», settes scenen for at vold kan framstå som et logisk svar for enkelte. Gjerningsmenn som handler alene, handler aldri helt alene, de er formet av et

ideologisk klima vi alle har ansvar for å bekjempe.

Vi trenger derfor mer kunnskap og utdanning om rasisme og høyreekstremisme, politikere som ikke spiller på frykt for å vinne stemmer, og et sivilsamfunn – også på universitetene – som bygger fellesskap og motstandskraft. Høyreekstremismen forsvinner ikke av seg selv. Den må møtes med tydelig motstand, politisk, sosialt og kulturelt.

Tamima Nibras Juhar skulle hatt hele livet foran seg. I stedet ble hun offer for et rasistisk drap. Minnet om henne må forplikte oss alle: Vi skylder henne – og alle som rammes av rasistisk vold – å se sammenheng, ta problemet på alvor og handle.

Illusjonens bristepunkt

Mens barn dør i fleng og et folkemord pågår, investerer Norge i både ulovlige bosettinger og raketter som dreper sivile. Nå er det på tide å stå på rett side av historien.

Gaza

Jihad Ammar Al-Mahdi, medlem av Studenter for Palestina

Det er snart to år siden folkemordet i Gaza startet. For hver dag som går, avdekkes stadig tydeligere det sanne ansiktet til den israelske okkupasjonen: et system bygget på rasisme, apartheid og etnisk rensing.

Dette er dessverre ikke nytt. Israelske politikere har i årevis uttrykt sitt ønske om en stat enten basert på segregering, eller en

stat fullstendig rensert for palestiniere. For mange palestinere, meg selv inkludert, vekker dette vonde minner. Vi har hørt historiene om Nakba i 1948 fra våre foreldre og besteforeldre opp igjennom, og nå skjer det på nytt igjen foran øynene våre.

I lys av dette er det og smertefullt for oss norsk-palestinere hvor klart hyklersk Norges rolle

har vært. På den ene siden hevder vi at en tostatsløsning er det vi ønsker. Mens vi på den andre siden investerer i israelske selskaper og områder som direkte bidrar til utviklingen av ulovlige bosettinger i Palestina.

I tillegg til dette produserer Norge våpen, blant annet M72-raketter og deler til F35-kampflyene, som Israel bruker mot sivile i Gaza. Dette skjer med politisk stillhet, økonomisk gevinst og moralsk svik. Regjeringen har valgt å lukke øynene.

Universitetet i Oslo er dessverre ikke noe bedre. I to år har vi forsøkt å få Universitetet i Oslo til å ta et klart standpunkt mot okkupasjon, apartheid og folkemord. I stedet har vi blitt møtt med en dobbeltmoral som har forbauset meg.

Da krigen i Ukraina brøt ut,

tok både Norge og UiO et tydelig og moralsk riktig standpunkt. UiO viste solidaritet ved å heise det ukrainske flagget og donere over 1.000 PC-er til ukrainske universiteter. Etter krigsutbruddet satte UiO formelt samarbeid med russiske universiteter på pause. Men når det gjelder folkemordet i Gaza, virker det som om prinsip-

misk frihet betyr ikke stillhet eller lojalitet til statens linje, men et moralsk ansvar for å stå på riktig side av historien.

Som jeg tidligere har sagt til administrasjonen ved Universitetet i Oslo: Studentene har alltid stått på rett side av historien, fra Vietnam, til Sør-Afrika, til Palestina. Nå er det dere som må velge

Folkemord er ikke nyansert

pet solidaritet plutselig blir «komplisert».

Folkemord er ikke nyansert. Å ta stilling mot massedrap og undertrykking burde være grunnleggende, spesielt for en institusjon som hevder å forsvare akademisk frihet og kritisk tenkning. Akade-

hvordan dere vil bli husket: Som de som var tause mens barn sultet og bomber falt, eller som de som valgte å stå opp mot urettferdighet. Aldri igjen er nå.

debatt@universitas.no

Nei, vi blir aldri Universitas Bergen

Å samle alle studentaviser under én fane høres effektivt ut, men resultatet blir en nasjonal maskin som mister kontakten med campus.

Studentmedia

Tuva Solem, redaktør i Studvest

Studentpressen står i en krevende tid. Ja, økonomien er trang og lesertallene er en utfordring – jeg vet det godt, for jeg skrev selv om dette da vi la ned papiravisen og gikk over til magasin. Men å samle alle landets studentaviser under en paraply, med felles navn og nettside, slik Halvor Elverum

skrev i Universitas 21. august, er ikke løsningen. Det er ikke bare urealistisk, det er direkte skadelig for det studentjournalistikken skal være.

Studentmedier eksisterer først og fremst for å dekke sitt eget studentmiljø. Når vi skriver om Studentsamskipnaden i Bergen

eller Velferdstinget Vest, gjør vi det fordi det angår studentene her. Den nærheten forsvinner om vi blir en nasjonal aktør. Hvem skal da dekke lokalpolitikken, kåre den

Studentbyen din er ikke lik min, og det er hele poenget

beste studentbaren eller grave i byggesaker på campus? En «nasjonal superavis» vil antagelig prioritere store, generelle saker fremfor de lokale, og da mister vi identitet og relevans.

Studvest, Under Dusken og andre studentaviser har lange tra-

disjoner i hver sin by. Vi er ikke bare nyhetsformidlere, men en del av studentkulturen. Å samle alt under ett navn ville være å viske disse historiene ut.

Hvordan skal en landsdekkende redaksjon fungere? Skal journalister i Bergen dekke Studenter-samfundet i Trondheim? Skal vi ha ledermøter på Teams om hvem som får skrive om billig øl? En slik struktur vil sluke tid, ressurser og penger.

Ja, en samlet annonseplattform høres fint ut. Men store nasjonale mediehus har allerede den posisjonen. Det unike med studentmedier er at vi snakker til og med lokale studenter. Annonserer som vil nå UiB-studentene, betaler ikke nødvendigvis for å nå hele landet. Vi er enige om én ting: Studentjournalistikken må styrkes. Men svaret er ikke «Universitas Norge». Vi trenger flere stemmer, ikke færre. Studentbyen din er ikke lik min, og det er hele poenget.

Så takk for forslaget, men ellers takk. Vi kommer aldri til å hete Universitas Bergen. Vi er Studvest, og det skal vi fortsette å være.

debatt@universitas.no

Hvor mange år på rad kan man ha hukommelsestap?

Boligkrise-debatten er ikke noe nytt. Hvert år tas den opp, og hvert år er den langt ifra løst.

Boligkrisa

Milad Rezvan, leder i Studentparlamentet ved UiO

En vanlig student får utbetalt 11.700 kroner i måneden. Samtidig viser tall fra Finn.no at en hybel i Oslo i snitt koster 12.740 kroner. Et rom i kollektiv ligger på rundt 8.250. Altså: Skal du bo, spise og

leve som student i 2025, må du være ekstremt økonomisk bevisst, og overleve på under 3.000 kroner i måneden. Det går ikke.

Dette skjer samtidig som regjeringen har sviktet sitt eget

løfte om 3.000 nye studentboliger i året. Dette er krise, for i Oslo og Lillestrøm er det nå 78.565 studenter, men bare 10.578 studentboliger gjennom SiO. Det gir en dekningsgrad på 13,46 prosent. Da må nesten 7 av 8 studenter finne bolig på det private markedet – en arena der prisene skyter i været.

Dette er ikke av naturlighet, men heller et resultat av politiske prioriteringer, eller mangel på dem.

Boligmangel tvinger studenter til å jobbe mer og studere mindre,

til å takke nei til frivillighet og demokrati, og til å slite med helse, ensomhet og gjeld. Det gjør høyere utdanning til et klassespørsmål. For dem uten rike foreldre, er det ikke lenger mulig å være fulltidsstudent i praksis.

Studentboliger er ikke luksus. De er ett av de mest treffsikre tiltakene vi har for sosial utjevning. De kan bygges raskt, rimelig og miljøvennlig, hvis det finnes politisk vilje. Det gjør det åpenbart ikke i dag.

Derfor ber jeg neste regjering prioritere oss studenter, slik de

blant annet har lovet i meningsinnlegg her i Universitas. Vi trenger politikere som ser bolig som et rettighets- og fordelingsspørsmål, ikke bare et marked. Som faktisk følger opp løftene sine. Som ikke svikter de unge, igjen. Og ja, diskuterer regulering av det private leiemarkedet i Oslo.

For det skal ikke være et økonomisk privilegium å studere. Norge trenger kloke hoder, ikke bare rike boligbaroner.

debatt@universitas.no

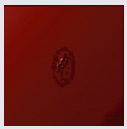
Anmelderredaktør: Julia Bueso
juliakbueso@gmail.com 482 46 820

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Sa_g – MOR
Å høre på Sa_g startet kanskje ironisk, men nå er det 99 prosent uironisk.

Gjenfødt kultur – Prokrustesseng
Hvem vet hva prokrustesseng betyr, men det første sporet på GKs rykende ferske EP er karakteristisk nok både groovy og gøy.

YS1 – Dance Around (This Room)
Fengende, energisk og dansbar singel fra Ys1 som spiller på Bylarm til helga

Girl Group – Shut Your Mouth (Sometimes)
Enda en favoritt som spiller på Bylarm – verdt å få med seg nesten kun på grunn av denne sangen her (selv om de andre er solide og)

Teater:

Spel pluss Oslogryta erlik sant

Regissør Simen Formo Hay tar distriktets teatersjanger med inn til byen for å fortelle Oslos rushistorie fra 1960-tallet til i dag. Det gjør han rett i.

Et sted å være

Regi: Simen Formo Hay
Manus: Rudolf Terland Bjørnerem
Hvor: Vaterlandsparken, Grønland

Mine assosiasjoner til spel-sjangeren har jeg fra Nord-Trøndelags kulturelle stolthet *Spelet på Stiklestad* og Linn Skåbers *take på Maridalsspelet* fra *Hjerte til hjerte*: (forsøk på) heltehistorier spilt i landlige, historiske omgivelser, med ivrige lokale amatørskuespillere som statister og et knippe profesjonelle skuespillere til de *viktige* rollene. Når gateavisa =Oslo skal feire 20-årsjubileum, adopterer de denne landlige sjangeren og gjør den til sin egen, midt i tjukkeste Oslo.

Bak *Et sted å være* står terningkast sju-regissøren Simen Formo Hay, kjent fra *Europavisjonar* på Det Norske Teatret og Nationaltheatrets oppsetning av *Døden på Oslo S* på Økernsenteret. På scenen står både profesjonelle skuespillere og =Oslo-selgere. Omgivelsene er langt fra landlige, men for dette spelet er de så historiske de kan bli.

Handlingen følger de fiktive karakterene

Elisabeth og Rikke i deres år som ungdommer og unge voksne i Oslos åpne rusmiljø, drevet fra park til park i byen på let etter et sted å være i fred fra politiet.

Historien begynner der vi fysisk finner oss, på elvebredden i Vaterlandsparken, med Spektrum og Oslo Plaza i ryggen. I parken er det for anledningen bygget et lite amfi til publikum, et regntelt til bandet og en hvit brakkevogn som de neste par timene fungerer som både politibil og ambulanse. Utover det er gressplen, elva, trafikken og grått sensommervær scenografien vi har å forholde oss til.

Den levende musikken bandet spiller gjør godt for overgangene, skaper sammenheng og varmer opp atmosfæren. Det oppleves behagelig som publikummer, men styrker ikke nødvendigvis autenticiteten i historien som fortelles. Solonumrene hovedkarakterene etter tur bryter ut i, minner om de norske oversettelsene av låtene fra *Hair*-musikalen og fremstår noe overfladiske.

Jeg blir derimot revet med av et par spektakulære øyeblikk hvor Vaterlandsparkens scenografiske potensial blir tatt i bruk. Det gispes i publikum når politiets frontfigur Fleskenakken (med ekte stjerne-tatoveringer på kinnet og helsetrøya eksponert under oppkneppet uniform) kommer kjørende oppreist i en gummibåt på elva, blendende opplyst i en sky av scenerøyk. Senere, mot slutten av siste akt, holder vi

ILLUSTRASJON: ANDERS KVAMMEN / =OSLO

pusten sammen med unge Rikke idet hun legger på svøm over elva i forsøk på å redde Elisabeth fra en livstruende overdose. To øyeblikk som dessuten har god spel-typisk heltefaktor.

Spektakulære øyeblikk til tross, foregår det som berører mest *utenfor* scenelampenes varme, når blikket mitt søker vekk fra scenen og over på «statistene» i publikum. For eksempel et par kledd i Coca Cola-merch, som har lagt seg til rette på et liggeunderlag noen meter foran meg. Hun i armkroken hans, han med en sigarett i den ledige hånda. De blir en del av scenografien der de ligger og prøver å holde varmen.

Det føles likevel ikke helt riktig å kalle dem statister, siden de bokstavelig talt spiller på egne erfaringer.

Forestillingens styrke og berøringsevne ligger nettopp i virkelighetsaspektet som løftes fram av *ekte* folk på scenen i *faktiske* omgivelser. Takket være et klokt sjangervalg, lykkes *Et sted å være* i å fortelle viktig historie på en verdig og akkurat passe varm måte.

Nora Hognes Berg
anmeldelser@universitas.no

Film:

Livets lengste sommer

Min evige sommer viser at fiksjonen kan gi oss virkeligheten akkurat slik den er.

Min evige sommer

Regi: Sylvia Le Fanu
Utgivelsesår: 2024

I *Min evige sommer* følger vi Fannys siste sommer før voksenlivet begynner. Ferien er nettopp begynt, og til høsten venter et år på folkehøyskole. Men en stille sorg farger feriens late tilværelse. Fannys mor er alvorlig kreftsyk.

Fanny og familien tilbringer ferien slik de alltid har gjort. De

går de samme stiene, bader i havet, de drikker vin og danser med gamle venner og gjester. Men alt dette som en gang var trygt og kjent, føles meningsløst når morens sykdom dirrer under overflaten. Og Fanny vil ikke snakke om det, tenåringen er for ung til å konfrontere virkelighetens tyngde. Hun er ikke sterk nok til å miste sin mor, hun er ikke sterk nok til å se henne dårlig engang. Så når sykdommen blir stygg, ser Fanny vekk.

Selv om moren seiler inn i døden med stoisk ro, ser hun hele tiden bekymret bort på datteren. Dynamikken mellom den hormonelle tenåringen og den avvikende faren er håpløs. Hvordan skal de gå videre alene? I

fremtiden vil de være overlatt til seg selv. I dagboken sin skriver moren: «Jeg burde lært Johan om moderlig årvåkenhet tidligere».

Kreftdramaet er en risikabel sjanger, da filmer om kreft nesten uunngåelig blir spist opp av sin egen kategoris banaliteter. Men Le Fanu unngår alle stereotypier. For det er så *stille*, det er ingen ting som sies. Ingen store kjærlighetserklæringer. Og der dialogen skåner oss, gjør ikke kameraet det. Selv om kameraet viser inderlige og vakre scener, er dets største bragd at også det stygge blottlegges. Sykdommen skjer i dunkle rom, og det er ingen Rembrandt-skygge å se i morens kinn i det hun kaster opp.

Det er dette som gjør filmen

så rystende. Den setter seg i magen, i fingertuppene, i halsen. Kroppen overbevises om at man har vært vitne til noe ekte, og det kunne Sylvia Le Fanu bekrefte etter filmvisningen. Regissøren mistet nemlig sin egen mor da hun var på Fannys alder. Med vaklende skritt går man ut av salen og kjenner seg både tom og fryktelig levende.

Det er lett å forstå hvorfor publikumsprisen under årets Oslo Pix gikk til Le Fanu og hennes mesterlige debutfilm. Med en imponerende rekke kortfilmer bak seg, markerer hun seg som en av de mest lovende nye stemmene i nordisk film. Veien videre blir verdt å følge tett.

Min evige sommer er ikke en

film for en god dag, men nødvendig å se om man vil forstå virkeligheten bedre. Den gir ingen trøst, men erkjennelse. Slik er livet. Og slik er døden.

Shilan Sari
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Klimakleskrise!

Hvem: Alle som skal utendørs Hva: Klimakrise Hvorfor: For letthetens skyld

Det er offisielt høst, og september har medført kjølelse og fargerike blader på bakken. La deg likevel ikke lure. Når jeg kler meg for høsten er det ofte tilfellet at jeg går ut døren og føler at jeg går av et fly i Spania. Halvsvett må jeg kle av meg og drasse på klærne resten av dagen. Når mine feiltagelser har

lært meg å kun bruke genser ute, styrtregner det når jeg skal hjem på kvelden. Man kan ikke forutse det klimaskadde septemberværet. Jeg vil derfor investere i paraply jeg kan ha på campus, bruke fraktbare lag med klær, og huske på at været er kjøpt fordi klimaet er *fucked*.

Kajsa Etterup Lilledalen, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Sikt treffsikkert!

Hvem: Herredo-besøkende Hva: Ekle dobåser, sint gutt Hvorfor: Æsj og hevn

En til syv pils ute slår aldri feil, men etter andre halvliter kaller doen. Jeg sjangler mot nærmeste toalett, og møtes alltid av det samme faenskapet: rykende ferskt piss på gulvet, veggene, setet og på doryggen. I ny og ne sprutbæsj, og én gang: fem sigarettseiper; to på dosetet. Som en god samfunnsborger, samt en

som skal sette seg ned på disse dosetene fra helvete, rengjør jeg alltid i sinne og undrer over om jeg burde kreve betaling. Kjære herredo-besøkende – sikt prestisj; kanskje er neste i køen en brisen, tissetrengt gutt, ikledd bluse og tailcoat, klar for å rette gønner'n mot deg!

Casper Hauen, journalist i Universitas

Film:

Det kunstneriske geniet og hans krokodilletårer

Affeksjonsverdi er alt for mye og alt for lite på én og samme tid. Filmen har blitt hyllet som tålmodig, men er kanskje bare kjedelig?

Affeksjonsverdi

Regi: Joachim Trier
Manus: Eskil Vogt
Cinematograf: Kasper Tuxen
Med: Renate Reinsve, Inga Ibsdotter Lilleaas, Stellan Skarsgård, Elle Fanning, Anders Danielsen Lie

Det er sjeldent at man setter seg i en kinosal med en slags garanti for at filmen du skal se vil være spektakulær. Men en Trier-film er jo en Trier-film. I tillegg hadde jeg medienes unisone lovord og den 19-minutters stående ovasjonen i Cannes i bakhodet. Jeg satte meg i kinosetet med skyhøye forventninger.

Filmens anslag er i kjent triersk-stil: I en vakker montasje panorerer kameraet over et grønt Oslo, sympatisk akkompagnert av den polske komponisten Hania Rani. En omsorgsfull fortellerstemme introduserer en rød generasjonsbolig som om det skulle vært et menneske. Kasper Tuxens taktile cinematografi gir liv til det røde husets personifisering, som Trier dessverre aldri kommer tilbake til med samme fokus.

Vi blir heller tatt med på Nationaltheatret, der den eksentriske skuespilleren Nora (Renate Reinsve) får et nervøst sammenbrudd før en teaterpremiere. Er det på tide for Trier å finne en ny muse? Karakteren Nora er til forveksling lik Julie, hovedpersonen i *Verdens verste menneske*. Likevel er metaen her underholdende, vi er i kjent triersk farvann med den raske klippingen, oppbygningen, og så et svart bilde som markerer neste kapittel i fortellingen. Forventningene føles innfridd, jeg er investert og klar for resten. Men så begynner handlingen... og problemene.

Søstre Nora og Agnes (Inga Ibsdotter) får seg en overraskelse i begravelsen til deres mor når faren Gustav (Stellan Skarsgård) plutselig dukker opp. Generasjonsboligen som hans fraskilte kone fikk bo i tilhører nå ham, men hans planer går utover det. Han har nemlig skrevet en film til

eldstedatteren, og filmen, ja den skal spilles inn i deres barndomshjem. Datteren takker kontant nei, og Gustav får den amerikanske skuespilleren Rachel Kemp (Elle Fanning) inn i rollen istedenfor.

Grunnen til at den spontane hjemkomsten koster, er at Gustav Borg gjennom sitt liv først og fremst har vært filmregissør, og deretter pappa. Valget av fødselsdagsgave til sitt åtteårige barnebarn sier det meste: Den lille skreller entusiastisk gavepapir av et obskønt utvalg DVD-er. *The Piano Teacher* av Michael Haneke og *Irreversible* av Gaspar Noé. Huff.

Denne uskyldige vitsen får filmmentusiastene i salen til å humre, men leder til mitt første problem av mange: Dette er en film som er laget til et spesifikt publikum. Et veldig spesifikt Cannes-publikum. Og selvsagt elsker de det, alle som tar kulturreferansene og kan gi seg selv et klapp på skulderen, eller alle Bergman-referansene som de gamle filmkunstnere i Cannes som har forsømt sine barn definitivt tar.

Selv om dette ikke er et problem i seg selv, er det vanskelig å slippe følelsen av at noe tas vekk. Å sette en finger på akkurat hvordan, er ikke lett, men at filmens materielle styrker (de vakre bildene, de vakre, hvite menneskene, det intelligente manuset og referansene) spiser av filmens karakterer, relasjoner og emosjonelle kjerne, er det ingen tvil om.

For vi blir aldri kjent med søstre, ikke på ordentlig, og det er en skam i en film som egentlig skal handle om dem. Filmens mest rørende scene vises når de to søstre omfavner hverandre. Den manglende omsorgen fra foreldrene i oppveksten avsløres når de uttrykker takknemlighet over-

HEINET FRA: FILMWEB

AFFEKSJONSVERDI

for hverandre: «Du tok vare på meg... du gredde meg, børstet håret mitt, fikkset meg til skolen». Her er det menneskelige på *display*: Vi får se dem, kjenne dem.

Faren, som i stor grad bærer ansvaret for familiens ubalanse, går nærmest fri for kritikk. Det er vanskelig å ikke stusse over. Han klarer ikke å møte døtrene sine gjennom noe annet enn filmkunsten. Men om kunsten skal trumfe mellommenneskelig kjærlighet, må den begrunnes eller forsvares. Trier krever ingen av delene. Om du savner kunstnerforeldre som sier unnskyld, kan du heller se *Høstsonaten* av Ingmar Bergman enn denne hyllesten av Bergman.

Mitt siste problem er filmens altfor mange tematikker. Sidesporene går i kryss, og jeg klarer ikke å hekte meg fast i noen av dem før slutten kommer. Introduksjonen

av huset som egen karakter. Den skjøre psyken og kjærlighetslivet til Nora. Generasjonstraumer. En filmbransje i endring. Alderdom. Kunstnerens ensomme vesen. Forholdet mellom fedre og døtre. Alt dette, og likevel er filmen så forutsigbar at du vet hvordan det ender halvveis uti.

Affeksjonsverdi er enten en ubalansert og kjedelig dramakomedie, eller en tvertydig og kompleks fortelling som publikum ikke er intelligente nok til å forstå. Men man tror ikke helt på sistnevnte, og det frister lite å vende tilbake for å lete videre.

Shilan Sari
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 37 & 38

12/9 Oslo kulturnatt

Oslo kulturnatt byr på 250 arrangementer rundt om i hele byen på én og samme dag. Noen høydepunkter er kunstutstillinger og aktiviteter på Gamle Munch, William Hays utstilling på ClubØ i Gamlebyen, langåpent på Salgshallen, og oslohistorie fortalt av Riksantikvaren på Trelastlagret. Utforsk byen, inviter *crushed* på date utenom det vanlige, møt kjente og ukjente ute og kom i kontakt med alt det kule som rører seg på ulike scener – helt gratis!

Hvor: Hele byen
Når: Fredag 12. september

11-20/9 Ultimafestivalen: Oslo contemporary music festival

Er du som meg og synes samtidsmusikk gir assosiasjoner til støy – frykt ikke! På Ultima-programmet står konserter, dans, teater, performance, utstillinger og panelsamtaler, i en variasjon av sjangre, fremført av både norske og utenlandske kunstnere. Festivalen foregår på ulike scener og lokaler i byen og strekker seg over ti dager. Blant annet bygges det en midlertidig paviljong på Tigerplassen, som er åpen hver dag under festivalen. Her kan man se konserter, installasjoner og samtaler, helt gratis. Ellers finnes billetter til de enkelte arrangementene på Ultima sine nettsider. Verdt å sjekke ut!

Hvor: Hele byen
Når: 11.–20. september

20-21/9 Loppissesong

Helgen 20.–21. september er det hele ti loppemarkeder i byen, blant annet på Sagene skole, Marienlyst skole og Abildsø skole. Mangler kollektivet en kommode eller kasserolle? Er du på utkikk etter noen vintage-skatter? Da er dette en ypperlig sjanse til å dra på loppemarked-turné! Samtidig støtter du et ivrig, om så halvgodt, skolekorps. Pengene går til en god sak, som vi pleide å si til prutende voksne kunder da jeg spilte i korps!

Hvor: Grefsen skole, Sagene samfunnshus, Sagene skole, Karlsrud skole, Marienlyst skole, Huseby skole, Stasjonsfjellet skole, Kjelsås skole, Lysejordet skole, og Abildsø skole
Når: 20.–21. september, kl 10-16 og kl 11-16

En jævlig chill valgvake

I ukens avis kan du lese en reportasje fra valgvakene til FrP og Ap, og samtidig var Ad-notam-redaksjonen på valgvake hos Unge Venstre. Mens han trøstespiser en weed-brownie forteller nestlederen, Kneis Henriksson at resultatet egentlig var det han håpet på.

– Det viktigste for meg er at folk gjør som de vil, om det betyr at de vil stemme noe annet enn Venstre, er det helt chill! Han smiler med tenner mens en enkelt tåre sniker seg gjennom shutter shadesene hans.

I hjørnet står en luguber type for seg selv og putter en fille i en spritflaske. Når vi spør Kneis hvem det er, trekker han på skuldrene.

– Åja, han? Det er Mans-

haus sin konfident, faktisk. Han er ikke helt god, men vi har tenkt vi skal være litt til hjelp på prosjektene hans, for å liksom styre ham litt i riktig retning.

– Hvordan gjør dere det?
– Vet ikke helt, men det er bedre at vi er med og passer på, enn at han bare får holde på alene, syns du ikke?

Vi nikker til Kneis før vi ser mot døra, men merker at han har hånden sin rundt lommeboka vår.

– Hehe, du merka det? Sånn er det med formuesskatten også vet du!

Han smiler selvfornøyd over å ha lært oss en lekse før vi sier god natt og drar på Dattera til Hagen i stedet.

Av St. Hans

Ukas studentvin

BЕКKEVANN ELLER BRAKKVANN?: Se for deg at du er på Vinmonopolet og skal ha hvitvin. Spør du om a) en frisk og lett som biter litt tilbake, eller b) en rund og fyl- dig som skliр rundt i munnen som smør? Hvis du svarte b, er nok ukas Chardonnay noe for deg. «Rund!», ropes fra en side av panelet, og «Fyl- dig!» ropes fra den an- dre. Men til tross for fylde henger hele panelet seg opp i at vinen smaker et hint av indre Oslofjord. Eller er det vannet rundt Munch brygge vi smaker? Frysja, kan- skje? «Ja, det er lemenår i år, faktisk», smatter en panelist som mener vinen smaker myrvann druk- ket fra turkopp. Ingen i panelet syntes vinen er vond – den har bare forvirret hele panelet med sin anonyme smak. Selv om den er fra et flott vindistrikt til en OK+ pris, er det andre vindrå- per i alkoholhavet vi heller slurker opp.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

P.A. Larsen Coteaux Bourguignons Blanc

Pris: 224,90 kroner
Land: Frankrike, Burgund
Alkohol: 12 prosent

Freyja Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Musikk for tunghørte ører

I ukens avis kan man lese om Universitetetsorkesteret (USO) sin strategi for å opprettholde både legitimitet og toppnivå. Med en rett frem imponerende snittalder og ingen ledige plasser, har USO blitt så fett og tiltrekkende at unge studenter må stå på venteliste i flere år.

I Vi spør-redaksjonen har vi undret oss over hvorfor ikke flere studentfore- ninger tar taktikken i bruk. Vi konkluderte med at det var vår plikt å viderefor- midle den briljante strategien til andre lovende musikkforeninger, og bidra til at OSU får en reell konkurrent. For hvis det er en ting studentkulturen trenger, er det åpenbart flere ikke-studenter med leddgikt og gåstokker i rampelyset! Vi hørte med Jus-fakultetets blandakor Chorus Mixtus sin Luna Flandorfer, for å gi henne noen tips!

– Heihei, Luna her!
– Heisann Luna, jeg har noen spørsmål om koret deres.
– Åja, okei? Hvem er dette?
– Jeg er bare litt nysgjerrig, hehe! Hvor mange er dere som er med i Koret?
– Vi er vel trettiseks stykker.
– Og er foreningen høyt ansett i musikkmiljøet?
– Generelt eller på jussen? Jeg er litt usikker, ikke veldig anerkjent.
–Jeg har nemlig noen ideer til hvordan dere kan bli enda flere medlemmer og mer anerkjent, hvis

dere er interessert?
– Jeg kan vel høre, hihi, men vi har allerede hatt inntak da.
– Okei, men da må du slutte å le og høre etter. Hva er snittalderen?
– Litt usikker på det, haha.
– Har dere vurdert å dra opp snittalderen? Liksom for å vise at dere er et seriøst kor hvor folk har lyst å være med lenge, sant.
– Nei, det har vi nok ikke vurdert.
– Har dere vurdert å ha ventelis- te? Det viser nemlig prestisje om folk må vente flere år for å være med.
– Vi har ikke vurdert det heller, nei.

– Jeg tror det hadde hjulpet.
– Jo, kanskje det.
– Forresten, hvem kan være med i foreningen?
– Alle som går på Jussen kan være med!
– Har dere vurdert å droppe den regelen – heller satse på å få inn de beste talentene?
– Nei, det har vi faktisk ikke...
– Nei vel, men vil du vurdere din stilling som overdrevent ung?
– Overdrevent? Tja, kanskje litt?
– Okei, men da vet dere hva dere burde gjøre! Vi snållast!

KVISS-CORBIN

1. Det har vært flere døde og skadde som følge av voldsomme protester mot at sosiale medier blokkeres nasjonalt fordi mediene ikke etterkommer regjeringens krav om innsyn. Hvilket land er det snakk om?

2. Det protesteres også i Washington D.C., men hvorfor?

3. Hvilket himmelfenomen fant sted på kvelden søndag 7. september?

4. Hvor mange menn har gått på månen? Sling- ringsmonn på 2.

5. Hvilket land går over flest tidssoner, om man regner med oversjøiske territorier?

6. Donau renner gjennom fire hovedsteder. Nevn to av dem.

7. Elven er lang, men kun den nest-lengste i Europa. Hvilken europeisk elv er lengre enn Donau?

8. Hvilke av disse serienes handling fant i ho- vedsak ikke sted i New York: *Seinfeld*, *Friends*, *Full House* eller *How I Met Your Mother*?

9. I hvilket tiår vant for første gang en kvinne Oscar for beste regi?

10. Den norske dokumentaren Ibelin misset ny- lig en pris gitt av en internasjonal utdeling arrangert i Los Angeles. Hvilken utdeling er det snakk om?

11. Ved den samme utdelingen vant en TV-serie i 2020, 2022 og 2023 prisen for beste TV- serie, men hvilken er det snakk om?

12. Hva heter bandet der Thom Yorke er voka- list?

13. Og hva heter vokalistene i Coldplay?

14. Hva er den mest tallrike typen blodcelle i menneskekroppen?

15. Hva heter prosessen der planter omdanner nitrat til ammonium i jordsmonnet?

16. Hvilket år er det snakk om? Charlie Chaplins City Lights har premiere, et NSDAP-med- lem blir valgt til president i Bremen, New Dehli blir indisk hovedstad, Cora Sandel gir ut Alberte og Friheten, Norge okkupe- rer en del av Grønland som de kaller Eirik Raudes land, James Dean blir født og Tho- mas Edison dør.

17. Hvem tegnet Guggenheim-museet i Bilbao?

18. Hva heter den største fotballklubben i Bil- bao?

19. Bilbao ligger i Baskerland. Nevn to av tre av dagens Premier League-trenere er fra den regionen?

20. Erling Braut Haaland ble nylig skadet, men hvordan?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamy- dia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dess- verre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Nepal. 2. Trump har plassert nasjonalgarden der på ubestemt tid. 3. Månefor- mørkelse. 4. 12. 5. Frankrike. 6. Wien, Bratislava, Budapest og Beograd. 7. Volga. 8. Full House (fant sted i San Francisco). 9. 2010-tallet (Kathryn Bigelow for The Hurt Locker). 10. Emmy-utdelingen. 11. Succession. 12. Radiohead. 13. Chrs Martin. 14. Røde blodceller (erythrocytter). 15. Denittffissering. 16. 1931. 17. Frank Gehry. 18. Athletic Bilbao. 19. Andoni Iraola. Unai Emery og Mikel Arteta. 20. Han ble truffet av bagasjedøderen på landslagsbussen.

HINT: Hade. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Følg oss på instagram» Stella og Silje, ola, jøgge og lirs, WhiteMonsterEnjoyerClub, Immuncrew i M-etasje <3 og Ozzybozzy, SimonTheShyGuy og Vickiminaj.